



1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 21 oktober.

2 § Avsägelser

Talmannen meddelade att *Tomas Högström* (m) avsagt sig uppdragen som ledamot i finansutskottet och som personlig ersättare i Riksdagsstyrelsen.

Kammaren biföll dessa avsägelser.

Talmannen meddelade att *Peter Eriksson* (mp) avsagt sig uppdraget som suppleant i finansutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

3 § Anmälan om kompletteringsval till vissa utskott

Talmannen meddelade

att Socialdemokraternas riksdagsgrupp på grund av uppkomna vakanser anmält Karin Åström som ledamot i konstitutionsutskottet och Yoomi Renström som suppleant i kulturutskottet,

att Moderata samlingspartiets riksdagsgrupp på grund av uppkomna vakanser anmält Cecilia Widegren som ledamot i finansutskottet och Tomas Högström som suppleant i finansutskottet samt

att Miljöpartiet de grönas riksdagsgrupp på grund av uppkommen vakans anmält Ulf Holm som suppleant i finansutskottet.

Talmannen förklarade valda till

ledamot i konstitutionsutskottet

Karin Åström (s)

ledamot i finansutskottet

Cecilia Widegren (m)

suppleanter i finansutskottet
Tomas Högström (m)
Ulf Holm (mp)

suppleant i kulturutskottet
Yoomi Renström (s)

4 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelse:

Interpellation 2005/06:59

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:59 av Chatrine Pålsson (kd)

Aktiv livshjälp i stället för aktiv dödshjälp

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 15 november 2005.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 25 oktober 2005

Socialdepartementet

Ylva Johansson

Enligt uppdrag

Erna Zelmin

Expeditions- och rättschef

*Svar på
interpellationer*

5 § Svar på interpellation 2005/06:41 om diskussion om EU:s framtid

Anf. 1 Vice statsminister BOSSE RINGHOLM (s):

Herr talman! Jag gratulerar Ulf Holm till hans nya uppdrag som suppleant i finansutskottet.

Ulf Holm har frågat mig om vilka initiativ jag har tagit, eller kommer att ta, för att initiera och stimulera en bred och fördjupad diskussion om EU:s framtid.

Bakgrunden till Ulf Holms fråga är det uttalande om en så kallad reflexionspaus som gjordes av unionens stats- och regeringschefer vid Europeiska rådets möte i Bryssel den 16–17 juni 2005. Reflexionspausen ska enligt uttalandet utgöra en period av eftertanke som ska utnyttjas för att möjliggöra en bred debatt där medborgarna, det civila samhället, arbetsmarknadens parter, de nationella parlamenten och de politiska partierna deltar.

Regeringen och jag delar Ulf Holms uppfattning om vikten av en fördjupad diskussion om vad Sverige vill i EU och hur vi anser att unionen ska utvecklas. Det är frågor som ständigt måste diskuteras.

Vi politiker måste ta vårt ansvar för att fördjupa denna diskussion. Lika viktigt är dock att debatten breddas till andra delar av samhället.

Min och regeringens förhoppning är att många fler framöver ska delta i debatten om EU:s framtid.

Regeringen fattade i förra veckan bland annat beslut om att förlänga den parlamentariskt sammansatta EU 2004-kommitténs uppdrag till den 31 december 2006. Uppdraget breddas dock. Kommitténs arbete har hittills huvudsakligen fokuserat på de institutionella frågorna och arbetet med det konstitutionella fördraget. Mot bakgrund av den utveckling som skett när det gäller detta fördrag är den inriktningen på arbetet inte längre lika naturlig. Kommitténs arbete ska därför breddas och ökat fokus ska läggas på sakpolitiska frågor i EU. Vad vill Sverige i EU, och hur vill vi att det framtida EU ska se ut?

För att bidra till denna debatt ska kommittén undersöka möjligheterna att initiera ett brett debattforum. Syftet ska vara att skapa en öppen och aktiv diskussion med deltagande från såväl allmänhet som specifika grupper och organisationer som berörs av de beslut som fattas inom EU. Förhoppningen är att större organisationer i samhället på sikt är beredda att även ta organisatoriskt ansvar för bedrivandet av ett sådant debattforum så att det kan utgöra en arena för en kontinuerlig debatt om EU, dess framtid och inte minst Sveriges roll.

Ansvar och intresset för att föra en bred och djup EU-debatt vilar på många aktörer. Det offentliga uppdraget är inte att styra debatten utan att bidra till att skapa förutsättningar för alla grupper i samhället att delta och göra sina röster hörda. Den bidragsgivning som EU 2004-kommittén bedrivit har bidragit till att även resurssvaga aktörer kan medverka i debatten.

Slutligen vill jag, mot bakgrund av hur Ulf Holm har formulerat sin fråga, vara tydlig med att andra länders ställningstaganden till förslaget till nytt konstitutionellt fördrag givetvis ska respekteras. Det gäller oavsett om detta ställningstagande är ett ja eller ett nej, oavsett om det gjorts i en folkomröstning eller på annat demokratiskt sätt. Mot bakgrund av resultaten av folkomröstningarna i Frankrike och Nederländerna har den svenska regeringen därför valt att för närvarande inte gå vidare med en proposition om en svensk ratifikation av fördraget. Regeringens uppfattning är att EU på kort sikt fortsatt kan fungera med gällande fördrag, om än inte lika bra som med förslaget till ett nytt. På längre sikt är emellertid en konsolidering och effektivisering av samarbetet helt nödvändig för att unionen ska kunna möta de utmaningar som globaliseringen medför. Till dess gäller dock nuvarande fördrag, och det nya konstitutionella fördraget kan inte tillämpas annat än efter en ratifikation av alla medlemsstater.

Anf. 2 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Tack, vice statsministern för ditt svar på min fråga!

Det är mycket i det här svaret där jag kan dela åsikten. Det är jättebra att regeringen äntligen tagit initiativet till att EU 2004-kommittén får ett förnyat och breddat uppdrag. Det är mycket bra. Det är viktigt. De gör ett bra jobb. Men räcker det? Det är kanske där som jag inte delar vice statsministerns åsikter. Jag tror att det behövs mer. Framför allt saknar vi en debatt, inte minst här i Riksdagshuset men även från regeringens sida, som för diskussionen framåt. Hur vill vi att EU:s framtid ska se ut, och vad vill Sverige i EU? Det uppdrag som man har gett EU 2004-kommittén kan man också ge till riksdagen och regeringen själv – vad som är

Prot. 2005/06:22
27 oktober

Svar på
interpellationer

vårt mål, så att säga – för att få i gång debatten. Det tror jag är det absolut viktigaste. När man väl börjar diskutera EU-frågor med folk har de oftast väldigt många åsikter, men de bryr sig inte i den allmänna diskussionen på grund av att vi inte har någon diskussion.

Den andra frågan, den indirekta frågan om konstitutionens ställning, är också intressant. Nu får vi beskedet att det ska respekteras. Vice statsministern säger också: ”På längre sikt är emellertid en konsolidering och effektivisering av samarbetet helt nödvändig.” Det betyder något fördrag eller att förändring ska ske. I går sade statsminister Göran Persson på EU-nämndens sammanträde att han tror att det tidigast blir en diskussion igen våren 2007.

Men man kan inte heller bara anta det konstitutionsförslag som ligger i dag, för där har två länder sagt nej. Enligt EU:s fördrag gäller inte det då, eftersom alla ska vara överens. Då måste någonting mer fram. Någon förändring måste till. Frågan är på vilket sätt. Om det nu ska dröja ett och ett halvt år finns en gyllene chans för regeringen och riksdagens olika partier att driva fram opinion om vilket EU vi vill ha. Vice statsministern och jag har olika åsikter i själva sakfrågan hur vi vill att EU ska se ut. Jag tror att det är väldigt viktigt att vi sätter i gång debatten. Där kommer vi från Miljöpartiet att driva hur vi vill att EU:s framtid ska se ut när det gäller samarbetet mellan självständiga stater, en ekologisk hållbar utveckling, mänskliga rättigheter, fria rörligheten, och så vidare. Det ska lyftas fram ordentligt.

Jag tror faktiskt ärligt talat, herr talman, att vi och regeringen kan ha en hel del gemensamma nämnare för Europas samarbete och synen på detta med vilka frågor som ska prioriteras. Det märkte vi inte minst i går när vi hade EU-nämndsmöte, där statsministern var väldigt tydlig med att det är hållbar ekologisk utveckling som är nödvändigt, mer forskning för att förhindra klimatförändringar etcetera. Där har vi väldigt lika åsikter. Så jag tror att vi kan ha nytta av den här debatten också, inte bara för den långsiktiga diskussionen om hur vi vill att EU ska se ut, utan även för hur vi sakpolitiskt ska agera som nationen Sverige i det EU-samarbete som i dag finns. Det kommer att finnas ett antal år framöver därför att jag inte har majoritet för åsikten att vi ska lämna EU. Det är faktum. Då måste vi acceptera den nivån.

Jag vill gärna att vice statsministern utvecklar hur regeringen tar vidare initiativ i den här frågan och hur man själv ska agera för att få i gång debatten. Det kan regeringen göra, och jag tror att det är bra för Sverige.

Anf. 3 KARIN THORBORG (v):

Herr talman! Det är en väldigt viktig fråga som Ulf Holm ställer i dag. Jag tycker inte att vice statsministern har gett något tillfredsställande svar på frågorna.

Det är egentligen bara ett initiativ som har tagits på regeringsnivå, och det är att förlänga EU 2004-kommitténs uppdrag att gälla lite längre.

Den kommitténs arbete har hittills inte lyckats skapa någon folklig debatt. Jag tycker att det behövs helt andra åtgärder för att väcka liv i något som få verkar tycka vara intressant.

När folket i Frankrike och Nederländerna röstade nej till förslaget i våras bestämde sig regeringscheferna för en period av eftertanke. Jag

förstod att de var förvirrade och inte visste vad de skulle tänka eftersom det inte gick som de hade tänkt sig.

Regeringarna ägnar sig fortfarande åt att tänka efter. Oenigheten är större än någonsin. I Hampton Court ska man i dag försöka bli sams och börja prata med varandra. Det är verkligen djup kris just nu.

Kommissionär Margot Wallström lade nyss fram en plan D. Avsikten med den var att förnya och ge EU trovärdighet. Hon försöker få till det som utlovades när konstitutionsförslaget föll, nämligen att en bred debatt och dialog skulle föras. Plan D säger att ansvar för debatterna ligger på regeringarna. Kommissionen ska så att säga bara stå bakom och heja på.

Jag har inte sett att plan D över huvud taget har fått någon uppmärksamhet, vare sig av vice statsministern, av Göran Persson eller av Laila Freivalds. Trots att jag har letat efter kommentarer från er har jag inte hittat några.

Jag tycker därför att Ulf Holms fråga är berättigad.

Jag tycker att vice statsministern nu försöker skylla ifrån sig. Han säger i sitt svar att ansvaret och intresset för att föra en bred och djup EU-debatt vilar på många aktörer.

Det stämmer naturligtvis, men regeringen borde nog vara den mest aktiva aktören och den som ska inspirera. Eller är denna underlåtenhet ett försök att förhala en besvärlig debatt och försöka undvika att få med den i valrörelsen?

Vad som händer när istiden för konstitutionen är över återstår att se. Det finns stor risk för att stora delar av konstitutionen ändå kommer att tas via andra beslutsvägar än genom enhälligt ratificering. Vissa inom EU-etablissemangen har helt ogenerat sagt att man kommer att trotsa den demokratiska processen och folkomröstningarna på det här sättet.

Herr talman! Det här påminner om dåliga romaner där slutet är alldeles för förutsägbart. Jag tycker inte om sådana böcker. Man vet när man börjar läsa, trots utvecklingar, motstånd och oförutsägbara händelser, att slutet kommer att bli på ett speciellt sätt, och det anar man redan i början. Sådana böcker är inte intressanta.

Hur ska man undvika att detta sker med konstitutionsfrågan? Vilket är regeringens recept för att väcka liv i den debatten?

Jag skulle vilja ha en kommentar om plan D.

Margot Wallström har en plan. Vad har vice statsministern? Har du en plan, eller *do you have a dream*?

Anf. 4 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Herr talman! Jag vill först tacka Ulf Holm för att han har kommit med den här interpellationen. Jag tror att det är viktigt att vi diskuterar detta även här i riksdagen. Vi behöver verkligen en ordentlig diskussion om detta.

Det är precis som Karin Thorborg säger. Just nu befinner sig EU-ledarna i Hampton Court för att bli vänner vid brasan. Vi nämnde för Göran Persson i går vid mötet som EU-nämnden hade inför toppmötet att EU i dag är i kris.

Jag tycker att man ibland sticker huvudet i sanden och inte riktigt centrerar sig kring de frågor som är viktiga långsiktigt. EU-projektet befinner sig i så djup kris att jag inte tror att man kan komma över den

Prot. 2005/06:22
27 oktober

Svar på
interpellationer

med en eller annan begränsad reform inom systemets ramar. Det krävs mycket mer.

Det krävs naturligtvis en folklig debatt. Vi behöver det här i Sverige. Vi behöver fråga människor hur långt man vill att EU ska gå. Vad är syftet med EU? Hur mycket makt ska EU ha? Hur är det med inflytande och öppenhet? Det handlar om tillit.

Jag tror att vi som är här i kammaren i dag vill ha ett mellanstatligt samarbete. Vi vill inte att EU-projektet ska gå hur långt som helst.

Jag tycker att det är bra att vice statsministern visar en vilja att EU 2004-kommittén ska undersöka möjligheterna till en bredare debatt. Jag hoppas att vi kan göra det.

Det finns ju en historisk möjlighet att skapa en bred och demokratisk debatt om vilket europeiskt projekt vi vill ha. Ibland frågar jag mig om EU-topparna vågar släppa fram en sådan debatt.

Jag blev lite orolig efter folkomröstningen om konstitutionen. Vi fick ett nej i Frankrike, och vi fick ett nej i Holland. Jag har sällan sett så mycket ifrågasättande från den politiska eliten av ett väljarutslag. Man hävdade att folk inte röstade om konstitutionen utan om helt andra saker. Det var skräck för muslimer, polska rörmokare och för mycket eller för lite centralstyrning som fick folk att rösta nej. Folk sades vara emot nyliberalismen i sina hemländer, inte att en sådan politik fanns i konstitutionens förslag.

Underförstått var att man inte behövde ta resultatet på allvar.

Jag kände igen mig efter EMU-omröstningen här i Sverige. Vi måste ju ta folkets röst på allvar. Det är ju ändå de som har den bästa uppfattningen, tror jag. Även om vi kan frågorna här i riksdagen och regeringen kan frågorna måste man lyssna. Vi måste också vara pedagogiska och förklara konstitutionen i det här fallet.

Jag tror att det fordras mycket. Sverige är ju ett bra demokratiskt land, men om vi ska upprätthålla vår fina demokrati tror jag att det är viktigt att väljarna har möjlighet att tala om vad de tycker om EU:s utveckling, antingen i ett val eller genom en folkomröstning och att man verkligen initierar en debatt.

Under nästa riksdag kommer den nyvalda riksdagen att få ta ställning till konstitutionen, vare sig det handlar om att dödförklara den eller att utlysa folkomröstning.

Jag hoppas att de här frågorna också kommer upp i valet.

Anf. 5 Vice statsminister BOSSE RINGHOLM (s):

Herr talman! Alla vill ha EU-debatt. Det är en självklarhet. Alla bör naturligtvis känna ansvar för EU-debatter. Regeringen känner ansvar för att stimulera en EU-debatt. Regeringen har anslagit mer pengar för de möjligheter vi kan ha att föra EU-debatter under nästkommande år. Regeringen förlänger den så kallade 2004-kommitténs arbete så att den blir bredare. Det tycks vi vara överens om; där finns alla partier med.

Jag hoppas att många organisationer nappar på möjligheten att vara med i ett mycket brett debattorg av något slag som kan skapas i fortsättningen.

Debatt om debatten kan vi föra hur länge som helst. Det är bättre att vi för debatt om sakområdena. EU handlar ju egentligen om sakområden.

Regeringen har nyligen till riksdagen lämnat ett förslag som handlar om EU-politiken och Lissabonprocessen. Det ingår i den demokratisering som EU, Margot Wallström och andra eftersträvar, att försöka öppna en del av EU:s process så att inte Lissabonprocessen och annat bara blir interna EU-processer. De ska också kunna redovisas och debatteras i de nationella parlamenten.

Det är ett sådant debattillfälle som vi har framöver.

EU är inte annorlunda än kommunfullmäktige, landstingsfullmäktige eller riksdagen här hemma i Sverige. Vi har massor av sakområden som rör människors vardag. Om vi ska tala om människors vardag ska vi naturligtvis tala om den vardag som EU kan påverka. Vi har lite olika uppfattningar om hur den ska se ut.

Mitt parti, det socialdemokratiska partiet, är inte för någon överstatlighet vilket en del andra partier är. Vi har sagt nej till en del överstatliga förslag som har funnits, då man har velat utvidga EU:s kompetens. Vi tycker att EU i första hand ska ha ett mellanfolkligt samarbete. Vi har på den socialdemokratiska partikongressen i Malmö nästa vecka en rad motioner som diskuterar EU. Det handlar både om EU-debatten och hur vi ska utveckla EU i framtiden.

Vi tycker att det är jättebra om man kan få många människor att engagera sig i EU-frågorna. När jag är ute och träffar ungdomar, inte minst i skolorna, får jag många EU-frågor, och ungdomar lär sig också mycket om EU i skolorna. Efter hand som vi höjer kunskapsnivån om EU tror jag också att debatten om EU-frågor kommer att bli mer intensiv. Det tycker jag är väldigt positivt.

Anf. 6 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Flera har här sagt att EU är i kris och att vi saknar folklig debatt. Ja, på ett sätt gör vi det. Ett tecken på det är det låga valdeltagandet i EU-parlamentsvalet. Samtidigt som EU-parlamentet hela tiden får mycket mer makt minskar röstetalet. Det måste vara en signal, inte bara till oss partier och regeringen utan i största allmänhet. Detta borde regeringen göra någonting åt.

Regeringen har överlämnat ett EU-arbetsprogram för hösten 2005 till riksdagen och EU-nämnden. Där står mycket om sakpolitik, men den viktigaste frågan om EU:s inriktning, det vill säga hur mycket makt EU ska ha framöver, undviker regeringen genom att bara säga att vi ska söka bidra till en fördjupad diskussion. Men då måste vi ju ta diskussionen!

I stället ägnar man mycket mer textmassa åt sockerreformen. Man säger att den ska innehålla kraftiga prissänkningar på socker; det är viktigt från svensk position. Samtidigt är det som nu diskuteras i EU, står det i underlaget, att denna sockerreform för att sänka priserna kommer att innebära att kostnaden för EU ökar med över 1 miljard euro. Det är bara i EU en sådan reform är möjlig. Att ett sänkt sockerpris ger högre kostnader för EU är bara möjligt där, och det måste vi diskutera.

Det viktiga är dock: Hur mycket makt ska EU ha? Ska EU lägga sig i alla de här sakerna? Nej, det tycker inte jag. Då måste vi också ta den striden och diskussionen om hur mycket man ska ha att säga till om.

Jag tycker att man borde utveckla det här arbetsprogrammet betydligt mer för att få i gång diskussionen om hur mycket makt som behövs. Det är viktigt inte minst i samband med EU-utvidgningen: Hur många länder

Prot. 2005/06:22

27 oktober

Svar på
interpellationer

ska vara med i EU, och hur mycket makt är då vettigt att ha? Tillspetsat kan man säga att EU inte behöver mer makt utan mindre, och i den makt EU har ska man försöka göra några väsentliga skillnader. Det gör man inte i dag. Det är därför det inte finns något folkligt intresse för EU-frågorna: De känns så långt borta, och man ägnar sig i många stycken åt fel saker.

Den debatten måste vi ta ordentligt i Sverige. Där är regeringens insatser helt avgörande, tror jag.

Anf. 7 KARIN THORBORG (v):

Herr talman! Alla vill ha en debatt; det gäller bara att få i gång den. Naturligtvis är det också sakfrågorna som ska diskuteras och som är viktigast. Det är alltså inte bara konstitutionen som ska diskuteras. EU måste förnyas och på allvar ta itu med sin bristande folkliga förankring och sina interna motsättningar. EU:s kris startade ju inte när Frankrike och Nederländerna sade nej.

Jag och Vänsterpartiet anser att det för att vi ska uppnå verkliga förändringar krävs en total förändring av det nuvarande EU, inte bara att konstitutionen förkastas eller förändras. Jag skulle vilja komma med några förslag till hur man åter kan få upp intresset för debatten om EU.

- EU:s makt måste avgränsas och beslutanderätten i medlemsländerna skyddas så att maktfördelningen görs tydlig.
- De nationella parlamentens makt måste öka och kommissionens makt minska.
- Rätten till nya lagar i EU bör i framtiden tillhöra de folkvalda i de nationella parlamenten, inte byråkraterna i kommissionen.
- Kommissionärerna bör i framtiden utses och kunna avsättas av de nationella parlamenten.
- All lagstiftning bör ske i offentligheten så att de nationella parlamenten kan ställa dem som lagstiftar till svars och ge dem tydliga mandat.

På så vis skulle EU få en demokratisk förankring där den levande demokratin finns: i medlemsländerna.

Tror ministern att detta skulle ge debatten mer liv eftersom mänskorna då inser att de kan vara med och påverka vad som sker i EU? Och vad säger vice statsministern om en folkomröstning när eventuellt frågan om en ny konstitution blir aktuell?

Anf. 8 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Herr talman! Jag hörde att Ulf Holm pratade om socker. Det är ett komplicerat ämne som vi håller på med i jordbruksutskottet. Jag kan berätta att jag skulle ha ett möte med LRF i dag och trodde inte att jag skulle hinna med den här interpellationsdebatten, men mötet blev inställt på grund av sjukdom. Det kanske är roligare att ta denna debatt här i kammaren än att prata om socker, som är en komplicerad sak.

Det är också det vi möter i EU-sammanhang: Många av frågorna går verkligen in i familjernas vardag, men det är inte lätt att förklara alla de här komplicerade detaljfrågorna. Inom EU subventionerar vi till exempel

socker så att man kan säga att varje person inom EU betalar 50 kr per månad för socker. Det är enorma subventioner. Detta kan man diskutera – det är en viktig fråga – men att sedan förklara själva regleringen är svårare.

Jag kom in i riksdagen 1998, och jag kan känna att min makt som riksdagsledamot har förändrats. EU har tagit över väldigt mycket i många frågor. Och det är inte alltid politikerna som tar över utan kommissionen. Vi kan titta på en sådan sak som GMO-frågan, som jag tycker är oerhört väsentlig och där det finns ett stort intresse från Greenpeace, Naturskyddsföreningen och jättemånga människor runtom i landet. Där finns egentligen inte kvalificerad majoritet i EU, utan en sådan viktig fråga får behandlas av kommissionen som högsta instans, av tjänstemän. Det är välavlönade tjänstemän som fattar de besluten. Jag tycker inte att det är bra med ett system där tjänstemän som inte är förtroendevalda har den högsta makten. Sådant måste förändras. Sådant måste diskuteras.

Sedan är det klart att vi ska diskutera sådana saker som Lissabonprocessen, hur EU kan hjälpa den fattiga delen av världen – solidaritetsfrågorna är oerhört väsentliga – och naturligtvis miljöpolitik, där vi verkligen kan hjälpa varandra i länderna.

Anf. 9 Vice statsminister BOSSE RINGHOLM (s):

Herr talman! Det är naturligtvis en intressant fråga vem i EU som ska få mer makt att besluta om saker och ting. Regeringens uppfattning är att det ska vara en balans mellan de olika EU-organen och att vi inte ensidigt ska stärka exempelvis Europaparlamentets makt. Varför? Jo, därför att det skulle leda till ett större mått av överstatlighet.

Jag blir lite förvånad när jag lyssnar till Karin Thorborg och Sven-Erik Sjöstrand, som ändå kommer från samma Vänsterparti. Sven-Erik Sjöstrand säger att han tycker sig ha fått mindre inflytande här i Sveriges riksdag därför att EU har fått mer att bestämma. Sedan säger hans partivän Karin Thorborg att hon tycker att EU-parlamentet ska ha mer makt. Jag tycker inte riktigt att det där hänger ihop.

Jag tycker inte att EU-parlamentet ensidigt ska ha mer makt. Vad det handlar om är att vi ska ha ett samarbete regeringarna och länderna emellan. Och det är klart; ju mer makt man överför till EU-parlamentet, desto större risk blir det för överstatlighet.

Jag tycker att vi ska begränsa EU-frågorna till sådant där vi ser att det kan finnas en direkt nytta för Sverige och svenska medborgare av ett samarbete. Det finns många sådana bra områden där vi har och ska ha ett bra samarbete. Men EU ska självfallet inte lägga sig i sådant som bättre sköts här i riksdagen eller av svenska folket på annat sätt. Det är en viktig avvägningsfråga.

Sedan måste vi också, vilket jag tycker är viktigt, när vi får in nya medlemsstater i EU – vi har fått in tio nya, och vi kommer att få ytterligare nya under åren framöver – skriva om EU:s stadgar, regler, konstitution och annat på ett sådant sätt att vi tar hänsyn till de nya. Jag beklagar att inte alla tycker att det är bra att också ge de nya chansen att vara med med nya spelregler.

Prot. 2005/06:22
27 oktober

*Svar på
interpellationer*

Anf. 10 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Vice statsministern säger: Vi socialdemokrater vill ha ett mellanstatligt samarbete. Men den nya EU-konstitutionen är inte ett mellanstatligt samarbete. I den nya EU-grundlagen går faktiskt EU-rätten före svensk rätt på flera områden. I den nya EU-konstitutionen ger man mer kompetens till EU inom en rad områden: EU:s militarisering fortsätter, asyl- och flyktingpolitiken är väl det senaste som har gått över, idrottsfrågorna blir EU-frågor, rymdpolitik blir en EU-fråga och så vidare. Du kan inte säga att EU-konstitutionen är väl avvägd och att ni socialdemokrater inte vill att EU ska ha mer makt när du samtidigt går med på detta.

Här måste man vara ärlig. Ärlighet är alltid bättre i en politisk diskussion än att försöka gömma sig bakom EU. Det är det som gör att så många tycker så illa om EU. Man säger att EU egentligen inte har så mycket att bestämma över utan att det är de nationella parlamenten som bestämmer, men det är inte så vi riksdagsledamöter uppfattar det och än mindre svenska folket.

Svenska folket kan inte förstå hur det är rimligt att EU:s jordbrukspolitik, som inte kan påverkas från Sveriges riksdag, innebär att man subventionerar en ko med 2,50 US-dollar per dag. Det är mer än vad över en miljard människor har att leva på per dag. Det är inte rimligt med en sådan politik. Avståndet från eliten i Bryssel och vanliga människor är för stort. Det handlar om att EU har för mycket att bestämma över. De borde ha mindre att bestämma över, och vi i Sverige borde ha mer att bestämma över. Men i några frågor som i sin karaktär är gränsöverskridande behövs ett överstatligt samarbete på Europainivå eller global nivå. Där är vi överens. Men det gäller inte i det EU som finns i dag.

Det handlar om att de nationella parlamenten ska ha mer att bestämma över, kanske inte EU-parlamentet. Jag tror att vice statsministern missuppfattade Karin Thorborgs inlägg i den frågan.

Anf. 11 Vice statsminister BOSSE RINGHOLM (s):

Herr talman! Alla politiska partier i Sveriges riksdag är överens om att EU ska ägna sig mindre åt jordbrukspolitik och jordbrukssubventioner. Vi tyckte att vi hade en mycket bättre ordning förut när det här sköttes på nationell nivå. Där har vi tyvärr inte fått tillräckligt stöd från andra länder. Det är bra att det finns en enighet i svenska riksdagen, och vi arbetar alla för att försöka begränsa EU:s engagemang i jordbrukspolitiken. Inte minst är det här till nackdel för de fattiga länderna som på så vis kommer i strykclass.

Sedan kan man diskutera vad EU ska ägna sig åt eller inte ägna sig åt. Vi tror att det är viktigt att när de nya länderna kommer med att de också får chans till inflytande. Det var därför vi tyckte att det behövdes bland annat en ny konstitution, en ny författning, för EU. Vi tycker också att det är viktigt att samarbeta länderna emellan för att bekämpa internationell brottslighet. I ett sådant läge har vi också skäl att överlåta en del makt, inflytande, från den nationella nivån till EU eftersom det är mer effektivt med brottsbekämpningen i EU-sammanhang.

Sedan har vi olika uppfattningar på vissa punkter. Både Vänsterpartiet och Miljöpartiet kan tänka sig att överlåta en del av beskattningsrätten när det gäller miljöfrågor till EU-parlamentet och EU. Det kan vi

Överläggningen var härmed avslutad.

*Svar på
interpellationer*

6 § Svar på interpellation 2005/06:44 om utförsäljning av statliga företag

Anf. 12 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Krister Hammarbergh har frågat mig vilka statliga företag som jag planerar ska säljas de kommande åren och i vilken ordning en sådan försäljning ska ske.

Regeringen har ingen utförsäljningslista. Skälen till detta är flera. Den statliga bolagsgruppen är en tillgång för Sverige. Bolagen bedriver verksamheter av stort värde för samhället och medborgarna. Dessutom ger utdelningar och återköpsprogram viktiga bidrag till statsbudgeten. Bland innehaven finns också de bolag som förvaltar viktiga nationaltillgångar såsom skogen, malmen och vattenkraften. Dessa tillgångar ska fortsätta att tillhöra medborgarna.

Att vara en god ägare innebär också att staten löpande ser över sina innehav i den statliga bolagsgruppen. I vissa lägen kan det vara klokt att delta i återköpsprogram för att skapa en effektivare kapitalstruktur för bolag. I andra fall kan det finnas anledning att förändra ägandet om de marknadsmässiga, konkurrensmässiga och budgetmässiga förhållandena är de rätta. I budgetsammanhang återspeglas detta av att regeringen gör en uppskattning av att försäljning av statlig egendom kommer att inbringa inkomster om 15 miljarder kronor per år under de kommande tre åren. Under 2005 har statens deltagande i Nordeas och Telia Soneras återköpsprogram hittills inbringat över 6 miljarder kronor.

Att av ideologiska skäl sälja bolag i den statliga sfären är en strategi som driver ned priserna på de statliga bolagen. Detta kan regeringen inte ställa sig bakom, eftersom det går stick i stäv med riksdagens mandat till regeringen att förvalta de statligt ägda bolagen så att den långsiktiga värdeutvecklingen blir den bästa möjliga.

Regeringen anser att man väl möter riksdagens mandat och att staten som långsiktig industriell ägare därutöver spelar en viktig roll när andra ägare fokuserar på kortsiktig avkastning. Moderaterna, däremot, fortsätter med sina listor över företag de vill sälja. Det är ett naivt och värdeförstörande arbetssätt som kommer från ett parti, Moderaterna, som säger sig vara lämpat att regera Sverige efter nästa val.

Anf. 13 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Herr talman! Jag ska be att få tacka för svaret, även om statsrådet väljer att göra felaktiga påståenden om vår politik i stället för att strikt hålla sig till frågeställningen.

Det har känts angeläget, herr talman, att ställa denna fråga till näringsministern mot bakgrund av hur debatten har förts från socialdemokratin – Thomas Östros – om de statliga bolagen den senaste tiden. Som bekant omprövar vi moderater vår politik. Vi har en ny politik. Vi är de

nya moderaterna. Vi gör det för att det är viktigt för ett parti att ständigt kritiskt se på sig självt och göra omprövningar i takt med att samhället förändras. Det har varit en bra och nyttig resa. Det har inte bara varit bra för oss som parti utan det kommer att bli nyttigt för Sverige.

Socialdemokraterna har, förmodligen under påverkan av vikande väljarstöd, under den senaste tiden uppfunnit en ny retorisk metod. Tidigare har man alltid undvikit att tala om sin egen politik. I stället har man opponerat mot oppositionen. Nu går man ett steg längre. Man hittar på oppositionens politik, och sedan kritiserar man den politik man själv har hittat på. Det är kanske retoriskt effektivt men knappast hederligt.

Det har framkommit påståenden om alliansen i allmänhet och Moderaterna i synnerhet, nämligen att det skulle finnas listor över statliga företag som ska säljas ut. Det är fel. Det finns inga sådana listor. Det vet Thomas Östros, men han vill ge sken av att det är på annat sätt.

Det finns problem med statligt företagande i flera avseenden. Det gäller huvudsakligen vid de tillfällen när man snedvrider konkurrensen genom att skapa sig dubbla roller. Det är rollerna både som myndighet och som entreprenör. Därför finns det skäl att vara klar över när det verkligen ska vara ett allmänt ägande.

Däremot får man aldrig hänge sig åt dogmatism. Lika lite som man ska ha statliga företag av ideologiska skäl, vilket Socialdemokraterna ibland vill ha och deras samarbetspartner kommunisterna i synnerhet vill ha, lika lite ska man privatisera företag av just dogmatiska skäl. Där är vi tydliga. För oss moderater är det viktigt att sköta och vårda det som är skattebetalarnas gemensamma egendom. Det är stora värden som står på spel.

Men det finns ibland skäl att sälja statlig egendom. Det konstaterar regeringen själv inte minst i sin skrivelse till riksdagen. Man medger att ägandet måste kunna motiveras. Det framgår inte minst i regeringens egen budgetproposition: 60 miljarder kronor under en mandatperiod för försäljning av statlig egendom – huvudsakligen aktier i statliga företag.

Det är då högst rimligt att regeringen ställer samma krav på sig själv som på oppositionen. I ena stunden har man felaktigt hävdat att det skulle finnas listor hos oppositionen – senast i dag. Å andra sidan begär man att oppositionen ska ta fram sådana listor. Men var finns då regeringens listor eftersom man själv planerar försäljningar? Det är den fråga jag har ställt.

Östros har i dag svarat att han inte har några listor. Han motiverar också varför. Jag accepterar hans motivering till att inte ha någon lista. Jag tycker att resonemanget är korrekt. Vi resonerar på samma sätt. Kan Thomas Östros därför i den fortsatta debatten visa lite större politisk hederlighet och släppa sina felaktiga påståenden när han nu uppenbarligen har tänkt igenom detta? Ta gärna en debatt, men gör det på ett sakligt sätt och sluta med falska påståenden om vår politik.

Anf. 14 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Debatten kan vi ta nu på en gång!

Vi är stolta över vår politik när det gäller statligt ägande. Vi driver den på ett professionellt sätt med avkastningskrav, med utvärdering, med ett statligt ägaransvar och en styrning av de statliga bolagen som gör dem framgångsrika.

Senast vi beslutade om utdelning gav det 17 miljarder kronor till statskassan. Det har varit en god utveckling i år med goda förhoppningar om en rejäl utdelning också nästa år till statskassan. Vi deltar också i de fall vi bedömer det som riktigt i återköpsprogram och redovisar det öppet och ärligt. I år har vi hittills fått in dryga 6 miljarder kronor på detta. Vi är stolta och öppna med vår ägarpolitik. Där finns det ingenting som är dolt.

Men hur är det med Moderaterna och listan? Jag har ju listan här. Detta är den lista som finns med i Moderaternas motion 2003/04:N316, och den visar vilka statliga bolag man vill sälja. Det är samma riksdagsgrupp som valdes i valet 2002 på att sälja ut statliga bolag. Där räknas följande upp på utförsäljningslistan: Apoteket, Lernia, LKAB, Posten, SBAB, SJ AB, Sveaskog AB, Rymdbolaget, Vattenfall, Nordea, OMX, SAS, Telia Sonera och många fler.

Så visst finns listan. Eller är det det som vi nu har fått lära oss av Folkpartiet, flipp-flopp-politiken, att aldrig stå fast vid en åsikt så fort man möter en opposition och en oro bland människor, som slår igenom så att man inte ens vill kännas vid sina egna riksdagsmotioner?

Dessutom har det ju lagts fram motioner nu i höst från alliansen. Där har de olika borgerliga partier som nu vill bilda regering tillsammans pekat ut hur politiken för det statliga ägandet ska se ut. Folkpartiet säger att konkurrensutsatt verksamhet ska bedrivas i privat regi. Vad är Vattenfall, LKAB och Sveaskog om inte konkurrensutsatt verksamhet? Centerpartiet säger rakt ut: Sveaskog ska säljas. Det är en viktig arbetsgivare och ett viktigt bolag för Norrbotten och hela Norrland, där de har en stor del av sitt skogsinnehav.

Kristdemokraterna säger att de kan tänka sig att bevara Systembolaget men att företag som är aktuella för försäljning är sådana som är verk samma inom konkurrensutsatt verksamhet. Det är LKAB, Vattenfall och Sveaskog när vi talar om Norrbotten. Moderaterna säger att staten ska undvika att äga företag och bedriva näringsverksamhet och budgeterar 150 miljarder kronor i försäljningsinkomster. Då räcker det sannerligen inte att vara med på ett återköpsprogram för Telia Sonera eller Nordea, utan då är det mycket stora utförsäljningar som väntar.

Vad är det som gör att den moderata riksdagsgruppen inte törs ta den diskussionen med norrbottningarna? Det var ju bara häromåret som ni vågade vara tydliga med listan. I höst handlar det mer om principerna. Att sälja allt som finns på konkurrensutsatta marknader och behålla det som inte är konkurrensutsatt verkar vara den nya principen. Men det innebär ju att de bolag som förr var på listan nu finns på den lista som ni inte törs tala om längre.

Stå upp för er politik när det gäller statliga bolag! Det gör vi med vår. Vi är aktiva ägare. Vi är med och omprövar. Det kan hända att vi minskar i ett börsnoterat bolag eller att vi ökar i ett börsnoterat bolag. Vi tar den öppna debatten, för vi har inte ideologiska låsningar. Vi är pragmatiska i vår syn. Men vi säljer inte LKAB. Vi säljer inte Sveaskog. Vi säljer inte Vattenfall. Det litar människor på, för det har de sett att vi står för i praktisk politik. Det kommer däremot Moderaterna att göra. Ni har ju lagt listorna på riksdagens bord.

Anf. 15 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Herr talman! Min förhoppning om den politiska hederligheten kom på skam. Vi har inga listor. Ändå fortsätter detta efter det besked Thomas Östros har fått i dag. Han har också fått det tidigare. Han har fortsatt att lägga fram den här tesen. Det är det nya politiska greppet: Kommer man inte åt motståndaren med riktiga argument – hitta på deras politik! Då kan man göra som Thomas Östros. Man kan hänvisa till en gammal motion. Thomas Östros ska få en ny motion. Thomas Östros skulle kunna få förra årets motion också. Det finns inga listor. Läs på!

Jag skulle kunna föra samma politiska debatt som Thomas Östros. Ni har ju infört, och varit för, löntagarfonder. Men det är längesedan. Den politiken har ni övergivit. Jag tänker inte vara så politiskt ohederlig att jag kommer att anklaga Thomas Östros för att stå här och vilja socialisera hela näringslivet genom att införa löntagarfonder. Det vore att resonera precis på samma sätt som Thomas Östros gör när det gäller Moderaterna, listorna och de statliga företagen. Förvisso står ni ju kvar vid att ni ska avskaffa kungahuset. Vi kommer inte att ta den debatten heller. Vi vet att det här är låtsastrick från er sida.

Thomas Östros är stolt, men han har glömt att nämna att han är nöjd. Uppenbarligen är han inte nöjd. Men det är svårt att förstå vad han är stolt över när det gäller sättet att förvalta de statliga bolagen. Riksrevisionen är verkligen inte nöjd, framför allt inte när det gäller Näringsdepartementets sätt att hantera saker. I stället för att föra en felaktig debatt om vad motståndaren tänker göra finns det ju en möjlighet att faktiskt förbättra det statliga ägandet, inte minst när det gäller hemlighetsmakeriet. Det är faktiskt så att insynen i många av de statliga bolagen är sämre än i de börsnoterade bolagen. När Riksrevisionen ska göra sin granskning av regeringens förvaltning och styrning av sex statliga bolag påpekar man att man, framför allt på det departement där Thomas Östros är ansvarig, har svårt att över huvud taget få fram relevanta handlingar. Var är öppenheten när inte ens Riksrevisionen får tillgång till relevanta handlingar och nämner det i sin skrivelse?

När vi har en situation där anställda tjänstemän på departementet tillåts sitta i styrelserna, vara med och utse kamraterna, utvärdera sitt eget arbete och till råga på allt dessutom får en extra slant för besväret, då blir det bekymmersamt med trovärdigheten. Hur ska svenska folket få veta hur detta styrs? Riksrevisionen har pekat på det. Det är dubbla roller. Det är ett problem. Det är när vi har problem som vi ska städa upp, och där har Thomas Östros alla möjligheter att sätta i gång arbetet.

Anf. 16 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Krister Hammarbergh, gå då ut och prata med norrbottningarna om hur de upplever de statliga bolagen och om huruvida man vill att de ska övergå i privat ägande. Åk till Kiruna. Åk till Gällivare kommun. Resonera med medborgarna där om LKAB:s framtidsplaner för malmfälten med investeringar de kommande åren på uppemot 20 miljarder kronor. Pelletverket byggs för fullt i Malmberget. Det planeras pelletverk i Kiruna. Man planerar brytning på nya nivåer. Det har gjorts att Norrbotten och malmfälten känner större framtidstro nu än på många år. Man ser byggkranar i malmfälten som inte är i färd med att montera ned hus för att det står lägenheter tomma utan med att bygga nytt.

Där står statliga bolag och ett långsiktigt ägande bakom en mycket framgångsrik verksamhet. Titta på LKAB:s resultatutveckling! Det är mycket starka vinstutvecklingsresultat drivna av globaliseringen, en alltmer ökad efterfrågan på järnmalm och pellets och en mycket framgångsrik och välskött verksamhet.

Varför ska en sådan verksamhet säljas ut? LKAB:s vd Martin Ivert säger i en intervju i Dagens Industri att det blir svårt att ha den där typen av långsiktiga investeringsplaner för malmfälten om bolaget blir börsnoterat. Då förvrids perspektivet till det mer kortsiktiga, och man blir tvungen att hålla igen på investeringsplanerna trots att vi har ett läge med mycket stark efterfrågan på produkten.

Sveaskog och Vattenfall är oerhört viktiga bolag i Norrbotten. Är det förtal och politiskt ohederligt att läsa från Moderaternas egen motion som lades på riksdagens bord häromåret? Är det hemliga handlingar som ni har motionerat om? Ni är en stor riksdagsgrupp, och varenda en av riksdagsledamöterna i Moderaterna har ställt sig bakom den här utförsäljningslistan. Hur kommer det sig att ni dessutom hymlar när ni får frågan om utförsäljningslistan och inte säger rakt ut att det här ska inte säljas, det här ska inte säljas och det här ska inte säljas utan döljer detta? Samtidigt lägger ni 150 miljarder – hittills – i intäkter på utförsäljningar.

Jag upprepar: Det räcker inte att vara med i utförsäljningsprogram i de börsnoterade bolagen för att få ihop 150 miljarder kronor. Det är mycket stora utförsäljningar som krävs för att få den politiken att gå ihop. Varför skäms Krister Hammarbergh för det? Moderata ungdomsförbundet i ditt hemlän har i själva verket tagit upp en debatt om varför Krister Hammarbergh hymlar om detta. Varför vågar han inte stå upp för de moderata idealen om att sälja ut statliga bolag?

Flipp-floppandet finns på punkt efter punkt i Moderaternas politik. Men det duger inte att möta människor i Norrbotten genom att säga: Hum-hum, vi vet inte riktigt hur det ska bli. Stora pengar ska vi ta in, men vi vågar inte säga vad vi ska sälja.

Stå upp för er politik. Ni har pekat på LKAB, Vattenfall och Sveaskog. Ni ska dessutom samarbeta med partier som aktivt säger att exempelvis Sveaskog ska säljas ut. Det här blir det stor debatt om i hela landet, men inte minst i Norrbotten. Krister Hammarbergh har en lång period kvar tills valet då han ska försöka få norrbottningarnas förtroende genom att förklara vad de här pengarna ska tas ifrån. Varför är det fult att citera från din egen motion i riksdagen häromåret, som hela den moderata riksdagsgruppen står upp för, där just LKAB, Vattenfall och Sveaskog nämns?

Anf. 17 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Herr talman! Det börjar bli tunt med argumentationen nu. Nu måste till och med statsrådet hänvisa till en lokal företrädare i en förening i ett ungdomsförbund som sitt främsta bevis. Mikael Odenberg, vår gruppleddare, har ju sagt något annat än denna lokala företrädare för ett ungdomsförbund. Varför citerar inte Thomas Östros dem som står som ansvariga för vår politik? Varför läser han inte våra motioner? Jag börjar nästan misstänka att Thomas Östros själv har något slags hemliga planer på försäljning av LKAB eftersom han, till skillnad från alla andra, envist talar om detta.

Thomas Östros har varit norrbottning. Jag är norrbottning. Om det finns någonting som jag möjligen skulle kunna tänka mig att diskutera här, eftersom jag har talat med norrbottningarna, så är det faktiskt utförsäljningar, privat, av skog från Sveaskog till norrbottningarna därför att staten har varit en utomordentligt dålig ägare genom att man har gynnat sina egna sågverk och på det sättet aktivt bidragit till sågverksdöden i Norrbotten. Det har blivit resultatet av en statlig ägarpolitik i det fallet. Det har inte varit bra. Jag tror att det vore bra för sysselsättningen i Norrbotten om mer skog blev privat. Det skulle trygga råvarutillgången. Det tycker norrbottningarna.

Jag tycker att Thomas Östros och regeringen genom att föra upp den här debatten och så skamlöst fortsätta den agerar oansvarigt som regering. Genom att ta upp debatten talar man nämligen ned värdet på de statliga företagen. Man försöker på lösa grunder ge en falsk bild av den politiska motståndaren. Men framför allt tycker jag att Thomas Östros är oerhört ansvarig gentemot de anställda i de statliga företagen genom att skapa en osäkerhet hos just dem. Så beter sig inte en ansvarsfull ägare.

Thomas Östros har stora problem att ta itu med när det gäller ägarförvaltningen. Det vill han inte tala om.

Den här debatten gynnar inte svenskt näringsliv, den gynnar inte sysselsättningen, och den gynnar inte tilltron till det politiska systemet. Jag är rädd att socialdemokratin nu i sin jakt på alla tappade väljare kommer att föra debatten framöver lika dåligt som man har gjort nu.

Anf. 18 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Jag hoppas verkligen att alla i Krister Hammarberghs valdistrikt Norrbotten lyssnade på den här debatten. Krister Hammarbergh har haft tre inlägg, men inte i något av dem sägs det att vi inte ska sälja LKAB och att vi inte ska sälja Vattenfall. Det enda som sägs, vilket var ett framsteg för upplysningen, var att vi tydligen ska sälja Sveaskog. Det var vad Krister Hammarbergh kom fram till.

Men det är så här debatten kommer att föras nu. Jag har hört detta också från gruppledaren, som Krister Hammarbergh hänvisar till. Det sägs inte klart ut vad som ska säljas och vad som inte ska säljas. Men 150 miljarder i försäljningsintäkter är inräknade. Och på riksdagens bord denna mandatperiod med denna valda församling har man lagt försäljningslistan där samtliga dessa bolag finns med. Jag förstår ur taktiska synpunkter fuller väl vad det är som ni är ute efter. Ni vill inte oroa människor med att visa vad ni ska sälja ut. Ni vet att det inte kommer att gå hem i Norrbotten. Därför hoppas ni att en abstrakt siffra på 150 miljarder i budgeten inte ska väcka oro. Då kan man ju antyda att man kanske kan göra detta genom någonting som knappast märks, kanske ett litet återköpsprogram som man deltar i. Men så är det ju inte. 150 miljarder är en mycket stor del av det statliga ägandet. Det innebär att många av statens kärninnehav måste säljas ut. Och i denna debatt blev det tydligt att Vattenfall, LKAB och Sveaskog fortfarande finns på listan eftersom Krister Hammarbergh inte ens i denna debatt kunde gå i god för att hela den moderata riksdagsgruppen kommer att säga att de ska förbli i statlig ägo.

Detta kommer det att vara fortsatt debatt om, det kan jag försäkra.

Anf. 19 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Herr talman! Tobias Billström har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att säkerställa att DNA-prov kan användas för att fastställa släktskap i asyl- och integrationsärenden.

Herr talman! Jag utgår från att Tobias Billström med integrationsärenden avser ärenden rörande familjeåterförening. Det är självfallet en angelägen uppgift att underlätta familjeåterförening mellan minderåriga barn och deras föräldrar. Det är samtidigt viktigt att motverka att barn beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning till personer som oriktigt påstår sig vara barnets föräldrar. Det gäller allmänt med tanke på barnets bästa, men inte minst i ett perspektiv av att det har förekommit att barn som kommit till personer som i verkligheten inte är deras föräldrar har utsatts för brottsligt utnyttjande och/eller övergivits.

I Anhörigkommitténs delbetänkande *Vår anhöriginvandring* (SOU 2002:13) föreslås att det, framför allt med hänsyn till barnens bästa, ska finnas en möjlighet att genomföra frivillig DNA-analys på statens bekostnad för att klarlägga ett påstått släktskapsförhållande i ärenden om uppehållstillstånd på grund av anknytning. Analysen kan göras när tillräcklig utredning om släktskapsförhållandet inte kan tas fram på annat sätt. Min ambition är att regeringen inom en snar framtid ska lägga fram en lagrådsremiss med den inriktningen.

I betänkandet finns inte något förslag att använda DNA-analys för att utreda släktskap i asylärenden. Inte heller har i något annat sammanhang gjorts en sådan utredning. Jag är medveten om att det finns beröringspunkter mellan asylärenden och ärenden om familjeåterförening när det gäller behovet att hindra att barn hamnar i oriktiga familjeförhållanden och löper risk att utnyttjas. Samtidigt finns det också skillnader som kräver överväganden om lämpligheten och utformningen av en eventuell ordning med DNA-analys i vissa asylärenden. Det finns också anledning att avvakta resultatet av den pågående beredningen av Anhörigkommitténs förslag. Jag är därför inte nu beredd att ta något initiativ när det gäller DNA-analys i asylärenden.

Anf. 20 TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Denna fråga sönderfaller i två delar som berör två olika saker, dels naturligtvis att garantera föräldrarnas rätt till sina barn, dels garantera barnens rättighet att få skydd mot att missbrukas både i asylprocesser och i övrigt.

Som statsrådet helt riktigt påpekar är det skillnad på intentionerna när det gäller att använda DNA-prövning för anhöriginvandring respektive asylärenden.

När det gäller den första frågan ser vi fram emot lagrådsremissen. Jag kan dock redan nu flagga för att jag tycker att det vore lämpligt med ett obligatorium även i den delen. I den andra delen är det lite mer svävande vad gäller svaret från statsrådet. Vi har i dag tyvärr människor som utnyttjar barn som motiv för att få lov att stanna i Sverige och som dessutom inte tvekar att bli kriminella i dessa delar.

I Malmö har vi haft ett oerhört allvarligt fall som avgjordes i somras i Malmö tingsrätt. En familj som fått uppehållstillstånd avslöjades i fråga

Svar på
interpellationer

om två brott. Det ena brottet gällde falska uppgifter i fråga om barnens ålder, och i ett av fallen hade Migrationsverket missat att det skilde blott ett par månader mellan deras födelsedatum, vilket ledde till att man accepterade de uppgifter som fördes fram. Det andra brottet, vilket är det verkligt allvarliga, var att man avslöjade att de falska föräldrarna hade misshandlat sina förment barn grovt med käppslag över tandköttet, med regelmässig pryglning och med psykisk misshandel.

Föräldrarna framtogs i somras genom ett tingsrättsbeslut som är ganska unikt såväl moderskap som faderskap. Till grund för detta låg ett DNA-test som med 99,99 % säkerhet kunde fastslå huruvida dessa personer var föräldrar till dessa barn eller inte.

Därmed kan vi också sluta oss till att detta fall var onödigt. Det hade kunnat undvikas. Hade DNA-testet varit obligatoriskt i samband med såväl anhöriginvandring som asylprocessen hade dessa barn inte blivit offer för samvetslösa människohandlare eller barnarövare. I vilken av dessa två kategorier som dessa falska föräldrar hör hemma vet jag inte, men i någon är det i alla fall.

Därför har jag en motfråga till statsrådet Barbro Holmberg. Om du nu i ditt svar till mig avfärdar tanken på att använda DNA-test på detta sätt, vad vill då regeringen i stället åstadkomma för att garantera att barnen inte far illa?

Anf. 21 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Herr talman! Detta är en oerhört svår fråga, och jag tycker inte att jag är särskilt svävande. Jag ser också att det finns barn som utnyttjas oerhört mycket. Det finns barn som av olika skäl kommer hit till Sverige till föräldrar som inte är deras riktiga föräldrar. Det är barn som utnyttjas som arbetskraft, barn som utnyttjas sexuellt och barn som kanske materiellt får det bra men som bor i en familj som inte är deras riktiga familj och som kanske under årtal bor i Sverige under falsk identitet. Och detta är naturligtvis inte bra för barn. Och många barn far väldigt illa. Detta känner vi till. Det finns till och med ett rättsfall där ett barn har gått till domstol och fått föräldraskapet upphävt. Det här är naturligtvis ett problem.

Å andra sidan vet vi att det finns väldigt många olika typer av familjer. Det finns utvidgade familjer, adoptivbarn, fosterbarn, barn som tas om hand av släktingar därför att föräldrarna kanske är avlidna, sjuka eller vad det nu kan tänkas vara.

Det finns alltså dessa två delar. Man måste vara medveten om att DNA-test är känsligt och man måste använda det väldigt försiktigt. Det handlar naturligtvis om den personliga integriteten och också – som Tobias Billström mycket riktigt säger – om barns rätt till sina föräldrar och barns rätt till sitt ursprung, som också mycket tydligt finns med i barnkonventionen.

Jag har haft en diskussion om detta med medicinetiska rådet. Man måste väga de etiska problemen mot varandra, å ena sidan måste man avväga det ingrepp som ett DNA-test ändå utgör och å andra sidan det utnyttjande och annat som barn kan fara illa av. Den diskussionen ledde till att man från medicinetiska rådet menade att det är befogat med ett DNA-test just i anhörigfallen. Vi måste ändå göra det vi kan för att förhindra att barn far illa.

Jag är inte särskilt svävande på det heller. Det har gjorts en utredning som har föreslagit detta. Vi gör en beredning på Regeringskansliet, och vi arbetar just nu på en lagrådsremiss som kommer att innehålla en möjlighet att erbjuda ett DNA-test. Det ska naturligtvis inte erbjudas om man kan visa släktskapet på något annat sätt. Man kan kanske visa det genom födelseattester och sådana saker. Men i de fall där man är tveksam och släktskapet inte går att få fram genom handlingar eller på annat sätt ska människor kunna erbjudas ett DNA-test. Jag tycker att det är riktigt att göra så.

Anf. 22 TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Det här är en viktig fråga, och det var bra att statsrådet tog upp barnkonventionen. Det är ju den som är utgångspunkten för hela det här resonemanget.

Trots allt måste man ändå komma ihåg att barnen, enligt barnkonventionen, har rätt till sitt eget ursprung. Man har rätt till en trygg och säker uppväxtmiljö. Man har också rätt till skydd mot psykiskt och fysiskt våld. Alla dessa tre moment ingår i barnkonventionen som jag nu hänvisar till, och det är naturligtvis helt avgörande för det resonemang som jag och mitt parti för när vi anser att DNA-tester ska användas vid prövning av asylskäl.

Jag blir därför lite förbryllad när jag läser statsrådets svar. Om vi är överens om att det här är en viktig fråga och om att barn i asylärenden i dag inte har något skydd mot att utsättas för den här typen av brottslighet kan jag inte tolka det som något annat än att statsrådet avser att låta de här sakerna fortsätta att vara dåliga ur barnens synvinkel. Annars skulle ju statsrådets svar till mig bli: Vi tillsätter en utredning och tar reda på fakta i det här fallet. Det gäller framför allt frågan om beröringspunkter mellan asylärenden och ärenden om familjeåterförening.

I stället skriver statsrådet i sitt svar till mig: Inte heller har det i något annat sammanhang gjorts en sådan utredning. Men hade det då inte varit ganska lämpligt att ge den sittande Anhörigkommittén förändrade direktiv på den här punkten så att även DNA-testerna skulle kunna tas upp? Hade det inte också varit ganska lämpligt med utgångspunkt från det resonemanget att fundera vidare i nästa led, det vill säga: Vad händer när människor inte kan förete dessa bevis? Statsrådet har ju redan sagt att det förekommer. Det kan ju vara en situation när man som anhöriginvandrare mycket tydligt kan visa var man kommer ifrån och vilket släktskapsmässigt förhållande man har till sina barn. Men när det gäller asylärenden kan det vara mycket mer komplicerat.

Det synes mig vara en mycket märklig ordning att man i det ena fallet tycker att beviskravet kan sättas högre trots att situationen uppenbarligen är mera allvarlig medan man i det andra fallet, vid asylprövningen, sätter kravet lägre. Jag förstår inte riktigt den logiken.

Anf. 23 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Herr talman! Vad jag sade var att det inte finns någon utredning med ett sådant förslag. Det finns därför inget färdigt förslag som kan beredas på Regeringskansliet som handlar just om asylärenden.

Det förslag som lades fram av Anhörigkommittén, som ju har avslutat sitt uppdrag, var att man skulle kunna använda DNA-test i anknytningsä-

renden. Anledningen till att man begränsade det till anknytningsärenden var att det är i de ärendena som problemen finns. Det är också där den stora risken finns.

Det är väldigt många länder som har DNA-test – jag undrar om det inte är de allra flesta länder som erbjuder det, och det har gjorts utvärderingar, till exempel när Norge och Danmark införde det. Det har visat sig att väldigt många uteblir från testet. Man kommer med en ansökan och sedan erbjuds man ett DNA-test. Då är det ungefär 50 % som uteblir från provtagningen. Helt klart är det i dessa ärenden som problemen finns.

Det är den utredning som vi har och som vi håller på att bereda. Jag tror också att vi bör titta på om det finns problem – vi behöver ju inte införa något om det inte finns några problem – också när det gäller asylärenden. Det får vi i så fall titta mer noga på. Men, som sagt, det är helt klart att det är just i anknytningssituationer som problemen uppstår.

Sedan är det barnets bästa som man måste ha för ögonen när man diskuterar dessa frågor. Det handlar inte om att kontrollera de vuxna, utan det handlar i första hand om att barn måste ha rätt till sina föräldrar och till sitt ursprung. Bara det faktum att man kanske lever i ett land, går i skolan och växer upp där under falsk identitet i en familj som inte är ens riktiga familj är naturligtvis oerhört påfrestande för barn. Vi har också sett att för barn som kommer hit tidigt i livet, när de är små, kanske det går ganska bra men om barnen blir besvärliga i tonåren blir det väldigt stora slitningar i den typen av familjer. Det står helt klart att vi måste göra någonting åt det här.

Men, som sagt, det stora problemet är just anknytningsinvandringen.

Anf. 24 TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! En sak som jag har lärt mig under min tid som riksdagsledamot är att när ett statsråd säger att man ska titta lite mer noga på frågan, då ska man alltid ställa följdfrågan: På vilket sätt då?

Jag tycker att det vore lämpligt om statsrådet kunde leverera ett klart besked här i kammaren i dag huruvida man från regeringen kommer att ta initiativ till en utredning på det här området, även avseende asylärenden.

Om det är så – och jag har ingen anledning att betvivla det – att 50 % uteblir från provtagningen är det en tydlig indikation. Det skulle också vara väldigt bra om vi kunde få klarlagt om det skulle förekomma även när det gäller asylärenden. Då skulle man redan vid gränsen kunna avslöja om människor tar med sig barn till Sverige utan att de är deras.

Vi är överens. Det viktiga är att stärka det totala skyddet för barnen både när det gäller deras rätt till sitt ursprung och till sina föräldrar och när det gäller rätten till en säker och trygg uppväxtmiljö. Just därför är det så viktigt att statens skydd på den här punkten är heltäckande. Därför tycker jag att det vore lämpligt om vi kunde få ett besked i frågan om en specifik utredning på det här området.

Anf. 25 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Herr talman! Anledningen till att jag inte kan säga något om asylärenden är att det mig veterligen inte är något land som använder den här typen av DNA-test just i asylärenden, så om det vet vi väldigt lite.

Som svar på frågan hur vi ska gå vidare ska vi i första hand ha ett samtal med dels migrationsmyndigheterna, dels de sociala myndigheterna för att se vad som är ursprunget i de svåra fall som vi nu ser, om det är asylärenden eller anhörigärenden. Vad vi har hört hittills är att det är anhöriginvandringen som är det stora problemet. Men jag blundar som sagt inte alls för att det skulle kunna vara problem också i asylärenden, och då måste vi diskutera hur de ska lösas.

Men i dagsläget ser jag inte att vi behöver ta initiativ till en utredning. Vi måste först få indikationer på att det faktiskt finns sådana problem. Och det finns mig veterligt inga andra länder som använder DNA-test just i asylärenden.

Jag tror att vi är överens om vikten av att detta måste genomföras i anhörigdelen, och det måste naturligtvis hanteras med stor försiktighet. Det handlar väldigt mycket om bemötandet från ambassadens sida och att människor får information om vad detta innebär. Det finns ju fall där det visat sig att pappan inte är den riktiga pappan och att han inte vetat om det. Det är faktiskt oerhört känsliga frågor, så det här måste verkligen tillämpas med mycket stor försiktighet.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på interpellation 2005/06:2 om uppehållstillstånd för vittnen av människohandel

Anf. 26 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Herr talman! Tobias Billström har frågat statsministern vilka åtgärder han avser att vidta för att säkerställa att offer för människohandel som medverkar som vittnen i rättsprocessen kan erhålla permanenta uppehållstillstånd.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Vi har i dag en lagstiftning som gör det möjligt att på ansökan av en förundersökningsledare bevilja utländska målsägande och vittnen, till exempel offer för människohandel, tidsbegränsade uppehållstillstånd för att dessa personer ska kunna medverka vid förundersökning och huvudförhandling i brottmål.

Jag vill framhålla att vår lagstiftning inte på något sätt begränsar möjligheten för personer som beviljats sådana tillstånd att själva ansöka om uppehållstillstånd i Sverige på andra grunder än de som förundersökningsledaren har åberopat.

Migrationsverket har sedan bestämmelsen om tidsbegränsat uppehållstillstånd för målsägande och vittnen trädde i kraft den 1 oktober 2004 tagit emot ett 20-tal ansökningar från förundersökningsledare om uppehållstillstånd för utländska målsägande. I de fall ärendena inte har avskrivits på grund av att personerna har lämnat landet har tillstånd beviljats i samtliga fall. Endast ett fåtal av dessa personer har utnyttjat möjligheten att själva ansöka om uppehållstillstånd på andra grunder.

Vid Migrationsverkets prövning av en sådan ansökan görs en sammantagen bedömning av alla relevanta omständigheter i det enskilda fallet – i förekommande fall förhållandet att personen har fallit offer för människohandel eller annan grov brottslighet.

Jag vill i detta sammanhang nämna att rådet den 29 april 2004 antog ett direktiv om uppehållstillstånd till tredjelandsmedborgare som har fallit offer för människohandel eller som har fått hjälp till olaglig invandring och vilka samarbetar med de behöriga myndigheterna. Den 16 maj 2005 undertecknade Sverige vidare Europarådets konvention om åtgärder mot människohandel.

Dessa två rättsakter innehåller bestämmelser om tidsbegränsade uppehållstillstånd för offer för människohandel som samarbetar med myndigheterna vid utredning av brott. Varken direktivet eller konventionen föreskriver att permanenta uppehållstillstånd ska ges till dem som utsatts för brott. Däremot anges att i de fall de berörda personerna ansöker om uppehållstillstånd av annat slag bör medlemsstaterna inom ramen för prövning av en sådan ansökan ta hänsyn till att de berörda personerna har beviljats uppehållstillstånd i enlighet med direktivet respektive konventionen. Direktivet ska vara genomfört i svensk rätt senast den 6 augusti 2006.

De regler som i dag finns i utlänningslagen är, enligt regeringens bedömning, tillräckliga för att omfatta de situationer som kan uppstå vid en prövning av frågan om permanent uppehållstillstånd. De ligger också i linje med vad medlemsstaterna inom EU och Europarådet har förhandlat fram när det gäller möjligheten för offer för människohandel att ansöka om och beviljas permanenta uppehållstillstånd. Jag ser därför inte anledning att i dagsläget vidta ytterligare åtgärder i sammanhanget.

Anf. 27 TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Jag ställde den här frågan ursprungligen till statsminister Göran Persson därför att jag menar att det är en fråga av väldigt viktig och principiell natur hur vi ställer oss i frågan om permanenta uppehållstillstånd. Detta är också en fråga där regeringen inte levererar en riktigt konsistent politik.

Trafficking är ett fruktansvärt brott. De människor som utsätts för *trafficking* har i många fall väldigt små möjligheter att göra sina röster hörda. De har också väldigt små möjligheter att få rätt mot sina förövare. Men om man ställer upp som vittne finns möjligheten att slå sönder de kriminella nätverk som finns på det här området.

Problemet med dem som i dag utsätts för *trafficking* är att de ofta inte vågar ställa upp och vittna eller träda fram. Det beror naturligtvis på att i många fall riskerar de, i det fall de inte beviljas uppehållstillstånd, att återsändas till exakt samma länder, samma regioner och i många fall till samma städer och byar varifrån de en gång bortrövades innan de kom till Sverige. Det innebär att om de inte får uppehållstillstånd löper de alltså exakt den här risken.

De två lagrum som statsrådet Barbro Holmberg nu hänvisar till, det vill säga dels Europarådets konvention, dels rådets direktiv, är minimilegalt. Det är inte så att Sverige inte kan göra tillägg till sin policy. Vi står faktiskt fria att lägga till, men vi får inte lov att dra ifrån.

Ur moderat synvinkel – i det här fallet är vi faktiskt sex partier som är uttalat för att med mer eller mindre automatik ge permanenta uppehållstillstånd till offer för *trafficking* – står regeringen väldigt ensam. Skälen till att de sex partierna har denna uppfattning i frågan är naturligtvis de som jag precis angav.

Det är inte så att den politik som Sverige för i dag ger människor tillräckligt starkt skydd. Vi menar att automationsprincipen naturligtvis ska utgå från en tilläggsprincip. Man måste faktiskt ställa upp och vittna. Man måste vara beredd att göra sin insats för att slå sönder de kriminella nätverken. Men vi har också en skyldighet från svensk sida att leverera ett tillräckligt starkt juridiskt skydd till de här människorna, så att de vågar ta det för många väldigt stora avgörande steget att träda fram och faktiskt göra sin insats för rättsväsendet.

Anf. 28 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Herr talman! Först och främst: *Trafficking* är ett fruktansvärt brott.

Vi införde i Sverige 2002 brottsrubriceringen människohandel. På något sätt kan man tänka att det är förfärande att vi över huvud taget behövde göra det, för det är egentligen en modern form av slaveri att människor säljs på en marknad.

Jag tror egentligen inte att vi är så väldigt oeniga. Jag menar också att det ska vara ett mycket starkt juridiskt skydd för de här kvinnorna. Det är inte så att jag är emot att de får permanenta uppehållstillstånd, men jag tycker att vi har en lagstiftning och de här konventionerna som ger detta juridiska skydd och som också ger möjlighet till permanenta uppehållstillstånd.

Hur ser verkligheten ut? Jo, verkligheten kan vara att polisen hittar en kvinna i en lägenhet någonstans i Sverige. Det kan vara en kvinna som inte ens vet vilket land hon befinner sig i. Det är en situation som naturligtvis är helt förvirrande för den här kvinnan som är både fysiskt och psykiskt nedbruten. Vad som då händer är att ansvaret för ansökan om uppehållstillstånd tas över från kvinnan. Förundersökningsledaren ansöker om ett tillfälligt tillstånd så att kvinnan får ett andrum, får tänka igenom sin situation, får medicinsk vård och kanske socialt stöd och sedan kan fatta beslut om vad det är hon vill i livet, om hon vill återvända hem – det är väldigt många som vill göra det, och många åker hem igen – eller om hon vill stanna i det här landet där hon blivit så oerhört kränkt. Kvinnan själv måste först få andrum och möjlighet att tänka igenom sin situation.

Sedan lagen trädde i kraft är det ett 20-tal fall, närmare bestämt 16 fall, där förundersökningsledaren har ansökt om tillfälligt uppehållstillstånd för kvinnor. Över hälften av dem är EU-medborgare. Man måste ha hela bilden klar för sig.

Det är helt klart att människor som sedan riskerar övergrepp när de kommer hem, människor som riskerar – vilket väldigt många gör – att hamna i de här kriminella nätverken igen, människor som riskerar sitt liv på olika sätt eller riskerar repressalier för att de ställer upp och vittnar ska självfallet få permanent uppehållstillstånd. Men jag tror att den konstruktion som vi har nu, med att förundersökningsledaren först ansöker om tillfälligt tillstånd och sedan får kvinnan själv avgöra om hon över huvud taget vill stanna i det här landet, täcker det som Tobias Billström

Prot. 2005/06:22

27 oktober

Svar på
interpellationer

är ute efter, nämligen det starka juridiska stödet eller skyddet för de här kvinnorna som måste finnas.

Anf. 29 TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Statsrådet säger att vi inte är oeniga i synen på behovet av skydd, men ändå är vi ju det. Regeringens politik har ett annat anslag. Vi har i dag en situation där vi inte erbjuder ett tillräckligt starkt skydd för dem som utsätts för *trafficking*. Jag har själv varit och besökt *trafficking*-gruppen i Västra Götaland och tagit del av deras synpunkter och lyssnat på den här problematiken. En slutsats som jag drog av de många skildringar som jag fick höra av kvinnor som far illa är just behovet av att inte konfronteras med en juridisk process det första som sker. Just därför att förvirringen är så stor borde den första linjen från svensk sida gentemot de här kvinnorna vara: Nej, det är inte så att vi kommer att sätta in dig i en process där du kanske möjligen kan erhålla ett permanent uppehållstillstånd efter ett tillfälligt uppehållstillstånd.

Det borde vara en möjlighet att få ett permanent uppehållstillstånd redan från början. Detta ska naturligtvis sedan i sin tur utgå ifrån principen att man faktiskt kan belägga att *trafficking* har förekommit och att man också kan belägga att personen i fråga är intresserad av att ställa upp och vittna.

Vår första linje gentemot de här kvinnorna som, precis som statsrådet redogjorde för, far fruktansvärt illa borde rimligen vara permanent uppehållstillstånd från början. Det tycker vi moderater är rimligt, och det tycker uppenbarligen också de andra partierna här i kammaren, dock inte regeringspartiet ännu.

Anf. 30 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Herr talman! Men återigen tror jag inte att vi är så oeniga. Den första linjen ska vara permanent uppehållstillstånd, men jag kan inte tänka mig att Tobias Billström menar att förundersökningsledaren ska ansöka om permanent uppehållstillstånd för en person. Det är någonting som man måste få göra själv.

Det förundersökningsledaren gör är att snabbt se till att kvinnan får stanna i Sverige. Dagen efter kan kvinnan ansöka om permanent uppehållstillstånd, och det är då man måste ta hänsyn till allt detta. Finns det risk för att hon hamnar i de här kriminella nätverken, vilket det ju gör i väldigt många fall, ska permanent uppehållstillstånd naturligtvis beviljas.

Huvudregeln i Sverige är sådan att om man har någon form av tillstånd får man inte söka andra typer av tillstånd förrän det första tillståndet har gått ut. Här har vi gjort ett undantag just av det skäl som Tobias Billström tar upp. Här kan man ha ett tillfälligt tillstånd, och man kan söka om ett permanent tillstånd när man vill. Det kan till och med vara så att kvinnan tillsammans med förundersökningsledaren direkt söker ett permanent tillstånd. Det tycker jag är helt okej.

Det viktiga är ju hur man bedömer det. Där är det väldigt viktigt att slå fast, vilket också står i de här konventionerna, att om det är kvinnor som har varit så här utsatta är huvudlinjen, den första linjen som Tobias Billström säger, att man ska ge dem skydd och att de ska få stanna.

Men verkligheten ser ju ut så att det är många kvinnor som inte vill stanna. Man kan ju föreställa sig detta själv. Det finns faktiskt människo-

rov i de här ärendena. Det är alltså kvinnor som har blivit kidnappade på gatan när de har varit på väg till jobbet och förts till ett land där de har utnyttjats grovt sexuellt. Då är inte det första man tänker på att man vill stanna i det landet. Det första man kanske tänker på är att man vill hem. Så är det ofta för de här kvinnorna. Och över hälften av dem är EU-medborgare, som jag sade tidigare.

Det ser olika ut, men jag tror ändå att vi kanske inte är så oeniga när det kommer till kritan.

Anf. 31 TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Jag ska fatta mig kort. Jag tror ändå att vi har ett problem på den här punkten. Visserligen är det upp till den enskilda kvinnan att slutgiltigt fatta beslutet huruvida hon vill stanna kvar i det land vartill hon har rövats eller inte. Självfallet är det så. Men just av det skälet som jag anförde tidigare, att vi inte vill ha en situation där människor på grund av stress och press ser oöverstigliga juridiska hinder – jag använder just uttrycket oöverstigliga – och faktiskt upplever det som väldigt märkligt att man måste titta i papper, vara väldigt omständlig och så vidare. Vi menar att det är viktigt att sänka den här tröskeln.

Vi menar också att det viktigaste skälet för att sänka tröskeln är det långsiktiga, nämligen att få de här kvinnorna att vilja ställa upp som vittnen, att känna sig så pass säkra i sin roll att de faktiskt vågar svara ett klart och entydigt ja på förhållsledarens fråga om huruvida de vill vittna eller inte.

Här menar jag att regeringens politik borde kunna ändras ganska enkelt. Kan man bara utsträcka möjligheten – och vi har ju redan i dag, som statsrådet helt riktigt påpekar, den tillfälliga varianten – ett varv till täcker vi in den här möjligheten. Då kan vi kanske få ännu fler människor att vilja ställa upp och göra en insats för att slå sönder de här ligorna, och göra det uppifrån och ned – att börja med de människor som faktiskt har utsatts för brottsligheten och sedan gå nedåt i leden. Det tycker vi moderater borde vara önskvärt, och det hoppas jag att regeringen tycker också.

Anf. 32 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s):

Herr talman! Det viktiga är att vi är överens om att detta är ett förfärligt brott. Vi är överens om att vi måste bekämpa *trafficking* med alla möjliga medel.

I kampen mot *trafficking* måste man stå på tre ben. Det ena är att vi måste förebygga att det här brottet över huvud taget uppstår. Det handlar ju i grunden om orättvisor i världen. Det handlar i grunden om att vi måste stärka kvinnor i världen.

Men vi måste också ha lagar och förordningar och bekämpa den här brottsligheten. Det här är ju en organiserad brottslighet som dessutom ofta har kopplingar till annan typ av brottslighet, narkotikabrottslighet, vapensmuggling och sådana saker. Allt detta hänger ihop.

Dessutom måste vi ge de offer som är utsatta ett stöd. Där tror jag att vi är väldigt överens. Sedan kan man naturligtvis diskutera hur det här stödet ska utformas, men vi är också överens om att de kvinnor som behöver skyddet permanent uppehållstillstånd naturligtvis ska få det. Men frågan är hur det ska utformas.

Prot. 2005/06:22
27 oktober

Svar på
interpellationer

Jag menar att den utformning som vi har i dag ger det skydd som kvinnorna behöver, men det är naturligtvis någonting man kan diskutera. Finns det andra möjligheter att utvidga skyddet eller utforma det på annat sätt? Vi har utformat det här skyddet utifrån de konventioner och de uppgörelser som vi har i EU. Jag tycker att det är viktigt att det är grunden.

Det tillfälliga uppehållstillståndet ger kvinnan en möjlighet att avgöra om hon vill stanna i Sverige eller inte, och jag tror att det också är viktigt.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Svar på interpellation 2005/06:42 om Försvarsberedningens fortsatta arbete

Anf. 33 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Herr talman! Ola Sundell har frågat mig vilka åtgärder jag tänker vidta för att garantera för Försvarsberedningen att den ingångna överenskommelsen med Vänsterpartiet och Miljöpartiet inte påverkar Försvarsberedningens självständighet. Ola Sundell vill också få ett klagörande om Försvarsberedningens mandat och inriktning.

Redan år 2000, i beslutet om Försvarsberedningens arbetsformer, markerades betydelsen av Försvarsberedningens självständiga bedömningar. Redan då, och det gäller även i dag, betonades att Försvarsberedningen är det viktigaste forumet för konsultationer mellan regeringen och riksdagspartierna om den långsiktiga inriktningen av försvars- och säkerhetspolitiken. Försvarsberedningen ska därför även fortsättningsvis göra självständiga bedömningar mot bakgrund av de analyser som ledamöterna i Försvarsberedningen gör.

Den överenskommelse som regeringen ingått med Miljöpartiet och Vänsterpartiet påverkar därmed inte förutsättningarna för eller betydelsen av Försvarsberedningens arbete. Jag har också försäkrat mig om att Försvarsberedningens ordförande har förtydligat detta särskilt för ledamöterna i Försvarsberedningen.

I anvisningarna från 2005 för Försvarsberedningens kommande rapport i januari 2006 uppdrog jag åt Försvarsberedningen att föreslå en samlad strategi för det fortsatta arbetet med att stärka samhällets förmåga inför framtida hot och risker. Uppdraget till Försvarsberedningen är att få till stånd en så bred uppslutning som möjligt kring arbetet med såväl långsiktiga försvars- och säkerhetspolitiska frågor som utvecklingen av vår krishanteringsförmåga. Försvarsberedningens förslag till strategi ska skapa en helhet i synen på hot och risker och vilka de tillgängliga resurserna är samt säkerställa att resurserna verkligen kan komma till användning för att värna samhällets säkerhet. Det här breddade uppdraget till Försvarsberedningen gör det än viktigare med en bred samverkan inom beredningen. Utgångspunkten för arbetet inom Försvarsberedningen är därför också fortsättningsvis att inte något enskilt parti ska särbehandlas, utan det är den breda gemensamma uppslutningen som eftersträvas. Det är med detta för ögonen som Försvarsberedningen fick sina anvisningar för att lämna en rapport i januari 2006.

Herr talman! Jag tackar för svaret från ministrarnas sida. Men enligt min mening håller hela det här ekipaget på att köra i diket. Försvaret har, tycker jag, förvandlats till en lekstuga under försvarsminister Leni Björklunds ledning, en lekstuga för vänsterpartister, som själva vill kalla sig för kommunister, och för ett miljöparti vars enda syfte är att avskaffa försvaret. Med dessa två partier valde regeringen förra året att ingå ett försvarssamarbete, ett samarbete som under Leni Björklunds ledning har utvecklats till en vetorätt inom det politikerområde som ansvarar för rikets yttre säkerhet – kommunister som tidigare ansågs vara en säkerhetsrisk och ett miljöparti vars uppfattning om EU-samarbetet enligt statsministern med flera diskvalificerar dessa partier från att vara med och forma Sveriges försvars- och säkerhetspolitik. Men det var då det!

Resultatet av det här intima förhållandet inom försvarspolitikerna ser vi nu resultatet av hela tiden. Exempelvis har försvarsministern vid upprepade tillfällen sagt att anslagen till försvaret ska få användas fullt ut, och de ska återföras. Av det vet vi i dag att 1 ½ miljard fortfarande hålls inne. Vem är det som bestämmer? Är det försvarsministern, eller är det Lars Ohly? Och när kommer pengarna tillbaka?

Vidare är det för de flesta också oklart hur det förhåller sig med Neuron, flygprojektet tillsammans med Frankrike. Här står en hel industri och väntar på besked om vad som kommer att hända. Är det Peter Eriksson eller försvarsministern som bestämmer?

I dagarna har en fotnot i budgetpropositionen gett upphov till ett helt nytt försvarsbeslut. Resursförband är det nya begreppet. ÖB och försvarsministern har enligt vad vi har sett olika syn på vad detta innebär. ”Det vore fel att skapa fler dyra insatsförband än vad Sverige behöver”, enligt försvarsministern i går. Hur många insatsförband ska Sverige ha, försvarsministern, och vad innebär begreppet resursförband? Enligt departementet är det inte fråga om ett militärt förband. Då kan man också som skattebetalare ställa sig frågan: Är det rimligt att fyra mekaniserade bataljoner, tre kanoner, sju ytstridsfartyg, 40 flygplan och några ubåtar kostar närmare 40 miljarder kronor?

Herr talman! I hängavtalet inom försvarsområdet mellan regeringen och stödpartierna, som publicerades för en tid sedan på Miljöpartiets hemsida, sägs det klart och tydligt att Vänsterpartiet och Miljöpartiet *skall* vara överens med regeringen om innehållet i den kommande krishanteringspropositionen innan den kommer på riksdagens bord. Är det då meningsfullt, försvarsministern, att ha en dyr och arbetskrävande försvarsberedning som arbetar fram underlag inför en proposition, när det enligt avtalet är helt klart vilka partier som ska ingå i detta och vad man ska vara överens om? Det mest logiska enligt min mening är ju att regeringspartiet skapar sin egen försvarsberedning tillsammans med Vänstern och Miljöpartiet. Varför släpa på moderater, folkpartister, centerpartister och kristdemokrater när det ändå är Ohly och Eriksson som sätter agendan?

Herr talman! Allra först vill jag säga att den överenskommelse som vi har med Vänsterpartiet och Miljöpartiet i samband med budgeten inte gör att betydelsen av att vi får en bred uppgörelse inom Försvarsberedningen

har minskat. Försvarspropositionen, som regeringen lade fram på hösten 2004, handlade om vad som ska genomföras på det försvarspolitiska området, och det var baserat på det underlag som Försvarsberedningen tagit fram i brett samförstånd.

Uppgårelsen med Miljöpartiet och Vänsterpartiet handlar om hur vi ska genomföra det som bestämdes 2004. Vi har också kommit överens med Vänsterpartiet och Miljöpartiet om att vi ska försöka enas om vårens krishanteringsproposition. Men det är viktigt att säga att den strävan ju inte lägger någon restriktion på samarbetet med ytterligare partier. Min utgångspunkt är naturligtvis att vi ska hitta en bredare uppgörelse, och jag tror att Vänsterpartiet och Miljöpartiet delar den uppfattningen. Därför spelar Försvarsberedningens arbete en fortsatt viktig roll för utvecklingen av samhällets säkerhet. Ambitionen är att vårens proposition ska kunna ta sin utgångspunkt och gå i linje med den breda uppgörelse som jag hoppas att Försvarsberedningen kommer fram till i sin rapport i januari.

Herr talman! Ola Sundell har sedan något breddat interpellationsdebatten genom att också ta upp andra aktuella försvarspolitiska frågor. Jag vill, när jag ändå står här, på en punkt se till att påståenden inte får stå oemotsagda. Det handlar om att Ola Sundell påstår att vi nu har gjort några smygminskningar av insatsorganisationen genom en fotnot i budgetpropositionen. Det är alldeles felaktigt. Det är faktiskt så att det Försvarsmakten gör är precis det som riksdagen har fattat beslut om: att öka beredskapen i delar av insatsorganisationen så att man där kan vara beredd till snabba internationella insatser. För det krävs det särskilda beredskapssatta insatsförband. Men för att den verksamheten ska fungera när förbanden kommer hem och roterar blir de resursförband, och de är inte beredskapssatta. Däremot ingår båda två i beredskapsorganisationen. Det är också så att man naturligtvis kan fatta beslut om en beredskapssättning också av resursförbanden.

På den är punkten är överbefälhavaren och jag alldeles överens om att det inte handlar om att sänka ambitionen i förhållande till försvarsbeslutet. Det handlar om att genomföra det så att vi får en insatsorganisation som är beredd här och nu.

Anf. 36 OLA SUNDELL (m):

Herr talman! Att samarbeta med dessa partier inom försvarspolitiken är, skulle jag säga, som att plocka in miljöpartister som är emot tillväxt i Ericssons styrelse. Det är exakt samma sak som att sätta in en Hammarbysupporter i Djurgårdens styrelse. Alltså: Man kan aldrig i längden bedriva en ansvarsfull politik inom det här området med den här typen av inställning från dessa partier. Som jag tog upp i mitt anförande tidigare är det de här yttringarna som vi märker av hela tiden. Det gäller inte bara oss ledamöter i riksdagen, utan det gäller svenska folket.

Vad är det som gäller? Det sker hela tiden förändringar. Bakgrunden är naturligtvis att det i dessa budgetförhandlingar framförs krav från de två partierna om att de vill ha det på ett visst sätt. I den meningen har, skulle jag vilja säga, försvarsministern, Försvarsdepartementet och hela etablissemangen inom detta område förvandlats till ett rundningsmärke.

Vare sig det gäller beredningens arbete och hur det är utformat eller resursförbanden eller anslagssparandet eller finansieringen av denna

battlegroup är det fråga om samma sak. Det skapar osäkerhet inte bara för de anställda och verksamma utan för hela nationen. Jag menar att det därför är grymt olyckligt att man för ett år sedan inledde samarbetet. Det har dessutom utvecklats, inte blivit mindre.

I avtalet, som finns publicerat på Miljöpartiets hemsida – jag utgår från att det inte finns på regeringens hemsida – sägs, när det gäller den kommande krishanteringspropositionen, att man ska vara överens om innehållet samt vilka partier som ska ingå. Man behöver ju inte vara en mästare i logik för att då undra: Varför ska sju partier tala sig samman inför en propositionsskrivning?

Om vi inte har samma logiska inställning till avtalet skulle jag vilja uppmana ministern att gå till verket och skriva propositionen. Lyssna på Miljöpartiet och Vänstern och skriv ned propositionen så kan vi fatta beslut om den mycket tidigare än i mars! Annars kan man säga att utifrån den synpunkten är det arbetet av ganska ringa värde, eftersom det i alla fall är deras partistyrelser som kommer att fälla avgörandet. Det som är avgörande är ifall det är i linje med Miljöpartiets och Vänsterpartiets politik eller inte.

Det är klart att det kan vara av akademiskt intresse att ha en diskussion i beredningen, men när det gäller vad som kommer att stå där, och vilka som till varje pris ska stå bakom den, gäller ju det som står i avtalet. Kärnan i kritiken är: Varför samarbeta med två partier som har den avogast inställningen till det här politikområdet?

Anf. 37 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Herr talman! Jag vet inte vad Ola Sundell egentligen är upprörd över. Regeringen genomför det försvarspolitiska beslut som riksdagen har fattat. Om man läser propositionen som var uppe till behandling i december förra året kan man se att den till punkt och pricka följer de överenskommelser och ställningstaganden som gjordes i Försvarsberedningen några månader tidigare. Jag känner mig därför ganska trygg när jag som regeringens talesman på dessa punkter lutar mig mot Försvarsberedningens samlade bedömning. Där ingick riksdagens partier, och där fanns en stor och bred samstämmighet.

Nu genomförs det beslutet genom budgetbeslut och uppföljning. Vi följer till punkt och pricka de beslut som riksdagen fattat. Jag har tagit med mig både Försvarsberedningens rapport, propositionen från förra året och den del av budgetpropositionen som handlar om försvaret. Där finns en hundraprocentig spårbarhet i var differentieringen i beredskapen kommer från. Så, Ola Sundell, var inte så arg på att vi faktiskt genomför innehållet i det som Försvarsberedningen tyckte!

Nu har Försvarsberedningen en stor och viktig uppgift när det gäller att säkerställa hur krisberedskapen och krishanteringen i Sverige ska gå till samt hur vi ska minska sårbarheten. Det är ett område där partierna inte brukat ha särskilt stora partiskiljande uppfattningar. Vi är överens mellan Vänstern, Miljöpartiet och Socialdemokraterna om att vi ska försöka bli överens om denna krishanteringsproposition, men vi är också fullständigt inriktade på att få en bred samstämmighet.

Så varför sju partier? Jo, helt enkelt därför att jag faktiskt tror att svenska folket förväntar sig att vi över partigränserna försöker hitta en bred samsyn på hur samhället ska reagera när vi befinner oss i någon av

Prot. 2005/06:22
27 oktober

Svar på
interpellationer

de svåraste situationer som vi som medborgare i samhället kan råka ut för. Därför, Ola Sundell, tycker jag att det är viktigt att alla riksdagens partier är med, och jag har för avsikt att, precis som när det gällde det militära beslutet, noga lyssna på Försvarsberedningens slutsatser.

Anf. 38 OLA SUNDELL (m):

Herr talman! Då är min fråga till ministern: Kommer ministern att lyssna mer på vad beredningen kommer fram till än på vad partistyrelserna i Vänsterpartiet och Miljöpartiet tycker? Det är det som frågan gäller. Om det nu är så att just området krishantering inte är speciellt partiskiljande undrar jag varför man i så fall behöver skriva in i avtalet att man ska vara överens om innehållet.

Sedan till detta med upprördheten. Förklara vad resursförbandet är för något! Var är lokaliseringen? Vad är det för beredskap? Och om det inte finns något som skiljer det från ett insatsförband kalla det då för ett insatsförband!

Av vad som framkommit i medierna har väl inte ÖB och försvarsministern direkt varit överens. Det som alldeles klart och tydligt framkommit är ju att man från departementets sida ser resursförbandet som något helt annat än insatsförbandet. Därför kräver det en förklaring. Vad innebär det? Om allt är lugnt och stilla undrar jag: Varför inte kalla det för ett insatsförband när det tydligen enligt försvarsministern är det?

Anf. 39 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Herr talman! Jag sätter stort hopp till att vi får en bred samsyn när det gäller hur krishanteringen ska se ut i vårt land. Därför tycker jag att Försvarsberedningen är viktig.

Jag tycker också att det är viktigt att vi har en utformning av det militära försvaret som bygger på en bred samsyn i Sveriges riksdag. Jag vill påstå, trots Ola Sundells hårda ord, att vi har det eftersom det beslut vi fattat i riksdagen om det militära försvaret är grundat på denna breda samsyn. Och det är det beslutet jag genomför, inget annat. Jag hoppas verkligen att alla partier, med tanke på frågans vikt, kommer att fortsätta arbetet i Försvarsberedningen.

När det gäller den nya frågan om insatsförband och resursförband kanske jag för att öka trovärdigheten gentemot Ola Sundell ska tala om vad överbefälhavaren säger. Han har från Försvarsmaktens sida sagt att de vill använda begreppen "insatsförband" och "resursförband". Resursförbanden är förband där den personal och det materiel finns placerade som behövs för att vidmakthålla insatsförbanden. Resursförbanden är absolut nödvändiga för att personal- och materielförsörja insatsförbanden.

Meningen är att förbanden ska rotera mellan att vara insatta som insatsförband och att återhämta sig och utvecklas i fråga om nya krav när de är resursförband. De är nödvändiga i insatsorganisationen. Därmed kanske även Ola Sundell kan lita på att det inte finns någon annan syn i det underlag vi har.

Överläggningen var härmed avslutad.

Talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:
2005/06:FPM14 Förbättrat polissamarbete mellan EU:s medlemsstater
KOM(2005)317 till justitieutskottet

11 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositioner
2005/06:35 till justitieutskottet
2005/06:37 till lagutskottet
2005/06:38 till utbildningsutskottet

Motioner
2005/06:Ju1–Ju6 till justitieutskottet
2005/06:Sk1 till skatteutskottet
2005/06:N4–N8 till näringsutskottet

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.50 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

12 § Frågestund

Frågestund

Anf. 40 ANDRE VICE TALMANNEN:

Under frågestunden besvaras frågor av statsrådet Ulrica Messing, justitieminister Thomas Bodström, statsrådet Carin Jämtin, statsrådet Morgan Johansson och statsrådet Sven-Erik Österberg. Varsågoda.

Psykisk ohälsa bland unga

Anf. 41 STINA LARSSON (c):

Fru talman! Jag vill lyfta en fråga som jag tycker att regeringen blundar för, nämligen unga människors utanförskap och psykiska ohälsa.

Folkinstitutet kom med en rapport nu i oktober som pekar på att den psykiska ohälsan ökar, och den ökar framför allt bland unga. SCB kom också nyligen med en rapport som visar på samma linje. Ungas hälsa försämras samtidigt som de äldre får det bättre. Flera yngre personer är

långtidssjukskrivna med läkarintyg där det står nedstämdhet, ångestattacker och sömnsvårigheter.

Vad beror detta på? Varför mår så många unga dåligt? De som jag har kommit i kontakt med skildrar en vardag med svårighet att få arbete, studieskulder, ekonomiska bekymmer och riktigt akuta problem att kunna betala räkningar. Vem som helst skulle må dåligt av detta. Hur ser statsrådet Morgan Johansson på detta problem, och vad kommer regeringen att göra åt det?

Anf. 42 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Fru talman! Det som Stina Larsson tar upp är alldeles riktigt ett växande bekymmer. Jag har också tagit del av Folkhälsoinstitutets och Socialstyrelsens uppgifter om detta. Det som jag studsade till för i våras var uppgifterna om att unga flickors självmordsförsök och självskadande handlingar i det närmaste har fördubblats som andel av åldersgruppen på tio år. Det är helt enkelt ett rop på hjälp och ett tecken på att den psykiska ohälsan har försämrats väldigt kraftigt under dessa tio år.

Vad ska man då göra åt det? Man måste försöka att förstärka insatserna riktade mot dem som har det allra sämst. Det handlar delvis om barn- och ungdomspsykiatri. Men det gäller också sådant som frågeställaren själv lyfter fram om arbete, studieskulder, ekonomiska bekymmer och liknande.

Det gäller för mig som socialdemokrat att lyfta fram vikten av att vi slår vakt om välfärdssamhället och välfärdsstaten och se till att föra en politik för att minska klyftorna i samhället.

Anf. 43 STINA LARSSON (c):

Fru talman! Man pekar på olika små delar. Det jag saknar och det vi i Centerpartiet har motionerat om är man ska ha ett helhetsgrepp över detta. Man kan börja med att titta på det som en helhet, få kunskap om det och kanske samordna arbetet på olika sätt. Kurvorna pekar åt fel håll. Vi måste ha en helhet för att lösa detta.

Anf. 44 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Fru talman! Det är fel att säga att när jag lyfter fram till exempel att det nu är fler flickor som gör självmordsförsök och också tar till självskadande handlingar, skär sig och liknande, det är en liten sak som jag rycker ut. Det är inte riktigt rätt. Det är en fråga som man ska ta på väldigt stort allvar.

Jag pekar också på att välfärdsstaten måste fungera i alla dess delar. Barn- och ungdomspsykiatri och också skolhälsovården måste fungera väldigt mycket bättre för att kunna upptäcka de här fallen i tid. Det har vi en politik för.

Ett sätt som jag reagerade på var att i somras ge i uppdrag till Socialstyrelsen att ta fram en handlingsplan för att förebygga självmord och självmordsförsök. Där kommer jag att få resultat under detta och nästa år. Det är för att bygga på de insatser vi redan gör ytterligare.

Anf. 45 JOHAN PEHRSON (fp):

Fru talman! Jag har en fråga till justitieminister Thomas Bodström. Riksdagen har beslutat att vi ska utbilda 4 000 nya poliser under mandatperioden. Det är mycket bra. Vi undrar lite från Folkpartiet liberalerna vad vi gör med dem, hur vi använder de poliser som finns och varför de inte alltid kommer när man vill.

Både Thomas Bodström och jag fick i dagens radiosändningar i morse reda på att det finns något som börjar breda ut sig som heter polisovana. Det innebär att människor blir rädda för polisen när den faktiskt kommer, och att människor tar lagen i egna händer. Det är inte bra.

Det stämmer väl överens med den utveckling som vi nu har sett i tio års tid med nedlagda polisstationer, bortplockade närpolisområden och bortplockade närpolischefer. Färre kommuner har en lokalt förankrad polischef. Vi vet att personalen, poliser i yttre tjänst, har halverats på ganska kort tid.

Thomas Bodström ska nu på kongress i helgen och möta duktiga och engagerade socialdemokrater med stark förankring i verkligheten. De kommer att vädja till dig att ta fram fler poliser. Vad svarar du dem då?

Anf. 46 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Det är roligt att Johan Pehrson tycker att vårt förslag om fler poliser är bra. Det är bra att vi har en enighet om den frågan. Det har också gett resultat. Vi har sedan år 2000 fått 1 300 fler poliser i Sverige och när det gäller civilanställda ungefär 800 fler. Det betyder att det netto är mer än en per dag. Varje morgon som Johan Pehrson vaknar har det blivit en polis till i Sverige.

Det är alldeles riktigt att de ska fördelas runt om i hela landet. Vi ser ett mönster att poliser söker sig till större orter. Vi vill visserligen ha en förstärkning till exempel i ytterområdena i storstäderna, men vi ser också ett problem med att man inte får ut poliserna runt om i hela landet.

Det kommer vi bland annat att åtgärda genom en ny polisutbildning där vi kraftigt förstärker utbildningsorterna jämfört med de tre som finns i dag. På så sätt kommer medborgarna oavsett var de bor att få större del av polisen som alla är med och betalar för.

Anf. 47 JOHAN PEHRSON (fp):

Fru talman! Det låter ju bra. Jag vill understryka att det inte är någon ”man” som ska jobba med detta, utan det är justitieminister Thomas Bodström som är ansvarig för hur den svenska polisen styrs. Det handlar om hur många poliser som är ute i fält, hur många som kommer när man ringer och vad de gör under tiden. Uppklaringsprocenten är fortfarande förfärande låg.

Jag är oroad över att regeringen inte vet vad polisen betyder för tryggheten. I det dokument som är regeringens budget på rättsområdet förklaras strategin och hur man ska jobba mot komplicerade orsaker som finns bakom kriminaliteten. I det avseendet nämns inte polisen en enda gång. Inser inte regeringen vikten av att poliser finns närvarande och lokalt förankrade för att bekämpa brottslighet och förebygga brottslighet?

Frågestund

Sedan gäller det utbildningen. Kan Thomas Bodström förklara för mig och för kammaren hur det kommer sig att Rikspolisstyrelsen just nu planerar en halvering av polisutbildningen? Är det för att den har tillräckligt med pengar, eller är det för att den inte har tillräckligt med pengar?

Anf. 48 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Eftersom Johan Pehrson angriper mig är jag nästan tvungen att ta till lite skryt här. Förutom att jag också är en man som är justitieminister, som Johan Pehrson här anmärkte på, är det också under de år som vi arbetat med detta som vi har sett ökningen. Men vi är inte nöjda med det.

Vi behöver gå vidare med att få polisen att vara en del i högskolan. Det finns många fördelar att vinna med att polisen blir integrerad i samhället. Men det handlar också om att man lättare får ut poliser i alla delar av samhället.

Med tanke på att det inte bara är en total ökning i hela Sverige utan att samtliga 21 län får alltfler poliser behöver man kanske inte måla upp en sådan dyster bild av verkligheten som Johan Pehrson gör. Vi har kommit en bit på väg, och vi har en bit kvar.

Det ansvaret kommer jag och regeringen att ta. Johan Pehrson kan sova lugnt i framtiden i förvissningen om att den socialdemokratiska regeringen tar tag i situationen.

Anslagen till högskolorna

Anf. 49 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Fru talman! Jag har en fråga till Ulrica Messing i hennes egenskap som den som ska svara på allmänna frågor.

I budgeten finns det pengar till tusentals högskoleplatser. De har sedermera fördelats på olika lärosäten i Sverige. Nu har man kunnat läsa i tidningen att vissa lärosäten inte tänker använda pengarna till nya platser utan i stället använda pengarna till annat.

Nu undrar jag vad Ulrica Messing tycker om det.

Anf. 50 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Fru talman! Först vill jag säga till Susanne Eberstein att den satsning som regeringen föreslog i budgeten på 17 500 nya platser är välmotiverad av flera skäl. Regeringens absoluta önskan och mål är att de platserna ska fördelas runtom i landet.

Regeringen detaljstyr inte högskolorna varje år. Det innebär att en del högskolor något år utbildar fler studenter än vad de egentligen har platser för eller betalt för och att de något år utbildar något färre än vad de har betalt för men att de kan parera det över tid.

Om det är så att en högskola konsekvent använder färre platser eller utbildar färre studenter än vad regeringen har avsatt pengar för har regeringen möjlighet att omfördela de platserna och de pengarna till andra högskolor.

Anf. 51 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Fru talman! Tack för det svaret. Jag skulle vilja skicka med ministern att till exempel Karolinska Institutet är berett att ställa upp och utbilda psykologer. Det är verkligen någonting som vi behöver i det här landet; det har vi sett. Det är jobbigt inom psykiatri och inom de ämnesområden där psykologerna verkar.

Jag kanske får skicka med detta råd. Ge platser till utbildning av psykologer! Det tror jag skulle vara bra. Ge inte platser till dem som inte kommer att använda dem!

Anf. 52 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Fru talman! Den här satsningen är permanent. Det är oerhört mycket pengar och en medveten satsning från regeringen. Eftersom vi har sett vad utbyggnaden av högskolorna har betytt för vårt land och för enskilda personer så kommer vi att noga följa hur högskolorna använder pengarna.

Vi kommer också precis som tidigare att vara beredda att omfördela pengarna i de fall då högskolorna inte själva är beredda att växa med fler studenter.

Lagring av elektronisk kommunikation

Anf. 53 CECILIA MAGNUSSON (m):

Fru talman! Jag vill ta upp en fråga som oroar mig och många andra. Det gäller den växande storebrorstendensen.

Vi moderater har som utgångspunkt att polisen ska ha bra verktyg i kampen mot terroristerna som gör det möjligt att förebygga, ta fast och straffa dem utan att riskera rättsstaten. Det är ett bra och viktigt verktyg att kunna gå tillbaka och spåra telefonsamtal på fast och mobil telefoni. Det äventyrar inte människors integritet, då man inte kan rekonstruera innehållet.

Problemet är att justitieminister Thomas Bodström nu vill tvinga alla europeiska telefonbolag att spara allt Internetsurfande och all mejlkomunikation, chatt och IP-telefoni i upp till tre år. Jag ser en stor fara för enskildas integritet om man kan rekonstruera innehållet i denna typ av kommunikation.

Min fråga är: Delar justitieministern min oro för människors integritet i och med detta förslag?

Anf. 54 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Polisen har i dag möjlighet att kartlägga personer som är misstänkta för grova brott och deras kontakter med varandra. Det här är väldigt användbart i Sverige; det har löst flera allvarliga brott. Det gäller också i det internationella polisarbetet.

Sverige har lagt fram ett förslag tillsammans med Storbritannien om att detta borde regleras. Det ska inte vara en oreglerad marknad. I det ursprungliga förslaget har det funnits med bland annat chatt och hemsidor. Men det har hela tiden funnits en egen möjlighet för varje land att avgöra om man ska införa det här eller inte.

Prot. 2005/06:22

27 oktober

Frågestund

Detta finns inte längre med i det förslag som det nu förhandlas om. Nu handlar det just om mobiltelefoner och andra telefoner. Det gäller alltså inte innehållet utan att man har varit i kontakt med varandra. *E-mail* finns också med i förslaget.

Detta är ett av polisens mest användbara verktyg. Flera grova brott hade inte klarats upp utan metoden. Det är därför så oerhört förvånande att Moderaterna nu vill att svensk och europeisk polis inte längre ska få använda sig av metoden. Det har förvånat många andra, och inte bara mig.

Anf. 55 CECILIA MAGNUSSON (m):

Fru talman! Vi vet inte vad det utvidgade förslaget kommer att kosta. Vi vet inte om det kommer att vara till nytta i kampen mot terroristerna. Vi vet dock att i fel händer kan de här lagrade uppgifterna vara förödande för vanliga människor.

När det gäller om det är effektivt så kan man fundera över om det bara är europeiska operatörer som det här ska gälla. Om jag och terroristerna använder Hotmail, som distribueras av Microsoft, som är ett amerikanskt bolag, så kan vi göra hur mycket vi vill utan att det lagras.

Jag tycker att ministern i stället borde ägna sig åt att följa upp de beslut som vi har fattat inom EU på brottsområdet och komma med förslag till riksdagen, till exempel om utvidgande och förverkande. Det är ju mer en ett år sedan vi fattade rambeslutet. När kommer detta?

Anf. 56 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Cecilia Magnusson frågade efter kostnaden, om det här har varit användbart och om man kan ifrågasätta det. Jag har svarat på den frågan tidigare. Det kostar svensk polis ungefär 12 miljoner kronor, det vill säga mindre än 1 %. Man har alltså metoden i dag. Det går inte säkert att säga om det hela kommer att öka till 15 eller 16 miljoner eller minska till 10 miljoner, men det handlar alltså om små belopp i förhållande till polisens budget. Detta gäller särskilt med tanke på hur användbart detta har varit.

Du nämner terrorism. Bland annat har personer kunnat gripas med anledning av terroristattacken i Madrid. Bara det tycker jag är ett viktigt skäl att få detta reglerat. Men framför allt behövs den här metoden för kampen mot människohandeln, för kampen mot narkotikasmuggling och andra internationella brott.

Det är därför det är så märkligt att Moderaterna har sagt att Sverige inte längre ska driva frågan i EU. Jag tror att Moderaterna har gjort ett stort misstag. Skulle de få igenom sin linje så skulle det vara ett av de största bakslagen någonsin, inte bara för svensk polis utan för det europeiska samarbetet som är så viktigt. Vi kan inte få med hela världen, men om vi får med 25 länder så har vi vunnit väldigt mycket. Och det kommer vi att se till.

Anf. 57 MIKAEL OSCARSSON (kd):

Fru talman! Min fråga gäller den ökande användningen av den livsfarliga drogen GHB. Under den gångna helgen påträffades sju personer medvetlösa i Uppsala. Polisen misstänker att de har intagit den narkotikaklassade och illegala drogen GHB.

Enligt Uppsalapolisen kan det bli svårt att bevisa att det är just den drogen som har använts eftersom de misstänkta ofta uppger att de har använt ett snarlikt ämne som är legalt. Det är saneringsvätskan GBL som ger samma utslag vid ett prov.

Min fråga är: Vilka verktyg kommer regeringen att ge polisen för att man ska kunna motverka spridningen av den här livsfarliga drogen?

Frågestund

Anf. 58 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Fru talman! Det ämne som Mikael Oscarsson lyfter fram, GBL, är klassificerat som en hälsofarlig vara. Det innebär att man inte har rätt att sälja den vidare till ungdomar i drogsyfte exempelvis. Det innebär också att man kan bli fälld till ansvar för det. Om man kan bevisa att det är detta ämne så har vi alltså redan i dag en lagstiftning som klarar av det ämnet. Det finns också ett annat ämne, butandiol, som vi klassificerade för några månader sedan som en hälsofarlig vara.

Jag har sagt att vi ska se över hela narkotikalagstiftningen också när det gäller gränsdragningar mellan dessa olika ämnen. Vi har i dag olika lagstiftningar som gäller för olika ämnen beroende på om det finns industriella ändamål eller inte. Det är det som leder till de här gränsdragningsproblemen.

Men GHB som sådant är alltså narkotikaklassat sedan länge. Också för GBL finns en klassificering framme, så det kan bekämpas på det sättet.

Anf. 59 MIKAEL OSCARSSON (kd):

Fru talman! Det är helt riktigt som Morgan Johansson säger – det är fem år sedan den här drogen narkotikaklassades. Den är en av de mest livsfarliga på marknaden. Det bekräftades i Uppsala, när ungdomarna var nära att dö.

Problemet är, som jag ser det, att regeringen inte har valt att narkotikaklassa preparatet GBL. Det betraktas, som ministern säger, bara som en hälsofarlig vara. Det beslutet leder uppenbarligen till att användandet och spridningen av ämnet underlättas och att polisens arbete avsevärt försvåras.

Den allvarliga frågan som jag vill sluta med är alltså: Vilket ansvar har regeringen för den uppkomna situationen i Uppsala? Användningen av narkotika ökar i Sverige bland ungdomar. Det krävs kraftfulla åtgärder, och då krävs det också att regeringen agerar i frågan.

Anf. 60 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Fru talman! Först kanske man ska konstatera att användningen av narkotika som det ser ut nu faktiskt tenderar att minska bland ungdomar. Om man frågar en 15-åring om han eller hon har provat narkotika under

det här året så uppger en tredjedel färre att de har gjort det än vad som var fallet för tre år sedan.

De förebyggande insatser som vi har gjort när det gäller narkotikaskandalen tror jag har haft stor effekt också för att höja trösklarna för ungdomar när det gäller alkohol- och drogsituationen över huvud taget.

Det är lika kriminellt att sälja GBL som GHB, att sprida det i drogsyfte. Det är egentligen inte där som det finns någon skillnad. Lagstiftningen på de här punkterna ser egentligen likadan ut. Skillnaden mellan GBL och GHB är att GBL också har ett stort industriellt användningsområde, vilket innebär att om vi skulle narkotikaklassificera det så skulle vi nog få mycket stora bekymmer med att kunna använda det legalt.

Jag har också sagt att vi nog behöver göra en totalöversyn av de här gränsdragningsproblemen. Den här typen av gränsdragningsproblem kan uppkomma, så vi måste se över det.

Politik för global utveckling

Anf. 61 LOTTA HEDSTRÖM (mp):

Fru talman! Min fråga vänder sig till statsrådet Jämtin. Vi är allihop väldigt stolta över det arbete som både regering och riksdag har lagt ned på att få en heltäckande globalpolitik för en rättvis utveckling i världen som kallas för PGU. I den ingår det som kallades biståndspolitik. Sedan beslutet togs i december 2003 har Sverige fått mycket beröm och mycket uppmärksamhet för den här ansatsen. Just nu behandlar vi i utrikesutskottet den avrapporteringsskrivelse som regeringen har lämnat. Jag har två frågor.

Det sägs att ett politiskt fält eller vissa beslut inte får motverka eller strida mot den politik som förs på andra områden. All inhemsk politik och utrikespolitik ska gemensamt sträva mot fattigdomsbekämpning och hållbarhet. Men det mest kritiserade glappet, det vill säga det område där Sveriges regering uppenbarligen inte ville eller kunde skapa den här överensstämmelsen mellan vackra globala mål och vad regeringen bedömde vara bra för vårt land, var vapenexporten.

Ministern är säkert bekant med de här frågeställningarna. Vi är många ute i landet som häpnar över försvaret av svensk vapenexport och fortsatt Jämförelse till länder med svag ekonomi och utbredd fattigdom.

Tänker ministern tänka om och inse att vapen inte främjar fattigdomsbekämpning och att vår nationella säkerhet bäst gynnas av nedrustning?

Anf. 62 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s):

Fru talman! Jag tackar för frågan. Precis som Lotta Hedström säger är politik för global utveckling en ny politik i Sverige, men inte bara i Sverige. Att ha ett *mainstreaming*-mål för alla politikområden, att arbeta mot en rättvis och hållbar global utveckling, är ett unikt mål i hela världen. Det finns inget annat land som har den typen av politik.

Det var mycket diskussioner när politiken togs fram. Det har också varit mycket diskussioner när vi har tagit fram de två första skrivelserna. Det är två skrivelser som vi har lämnat till riksdagen. I den andra skrivelsen har vi sagt att säkerhetspolitik är ett av de områden som vi ska titta lite extra på kring politik för global utveckling.

Vad gäller specifikt frågan om vapenexport arbetar man just nu på en proposition på det området i statsrådet Messings kompetenta händer. Den propositionen kommer att läggas fram här framöver.

Prot. 2005/06:22
27 oktober

Frågestund

Anf. 63 LOTTA HEDSTRÖM (mp):

Fru talman! Jag tackar för svaret. Det var kanske inte så överraskande. Kritiken kommer att höras igen, vill jag lova. Men det finns ett annat område som lovades ut i PGU. Det var ett medborgarforum där man dels ska kunna diskutera, dels få information. Till exempel undrar vi många vad ni gjorde på det informella ministermötet förra veckan i Leeds. Det gäller även för regeringen att förankra sin politik i fråga om vapenexport och fattigdomsbekämpning. Vad har det blivit av Forum för global utveckling? Vi undrar och längtar.

Anf. 64 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s):

Fru talman! Medborgarforum är en väldigt viktig del i genomförandet av politiken, framför allt en viktig del i diskussionerna med hela samhället, med enskilda organisationer, med näringslivet, med kommuner, med landsting men också med parlamentariker kring politik för global utveckling. Att hitta en form som är självständig från Regeringskansliet men samtidigt har kontakter med Regeringskansliet håller vi på att arbeta med just nu. Där kan näringslivet, enskilda organisationer, parlamentariker och Kommun- och Landstingsförbunden gemensamt hitta en plattform för att samtala, diskutera och stärka varandras informationsbild från respektive håll. Den organisationsformen håller vi på att hitta just nu. Det är en fråga för regleringsbrevsarbetet inför nästa år.

Gruvnäringen

Anf. 65 LENNART GUSTAVSSON (v):

Fru talman! När Ulrica Messing är i kammaren brukar jag ta chansen att prata lite gruvpolitik. Så även i dag.

Regeringen genomför nu ett antal branschsamtal. Metallurgin utgör ett område inom vilket gruvnäringen utgör en viktig del. Sverige har unika möjligheter att just nu befästa sin ställning som ledande gruvland i Europa. Man kan också säga att Sverige har ett ansvar när det gäller områden inom forskning och utveckling och inom arbetet runt miljöfrågor, inte minst frågor rörande arbetarskydd.

I det här perspektivet har branschsamtalen naturligtvis en viktig roll. Min inledande fråga till statsrådet Messing är mycket enkel. Hur går samtalen?

Anf. 66 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Fru talman! Tack för frågan, Lennart Gustavsson. De går bra.

Vi har haft en första genomgång med branschsamtalen när det gäller metallurgin. Det ledde till ett antal olika arbetsgrupper, där företrädare för myndigheter, departementet och branschen själv varit med och där vi har borrarat djupare bokstavligt talat i en del frågeställningar. Vi har nu bjudit in till ett nästa branschsamtal. Om det var i slutet av november eller i början av december vågar jag inte säga, men innan årets slut ska vi

knyta ihop erfarenheterna från de här grupperna. Där är målet att vi ska enas om en gemensam strategi för hur gruvnäringen ska fortsätta att utvecklas och växa. Jag är mycket optimistisk inför det. Uppslutningen från branschen själv i de branschsamtal som vi har haft har varit väldigt god.

Anf. 67 LENNART GUSTAVSSON (v):

Fru talman! Det låter ju tryggt. Det svenska berget är hårt. Det är *hard rock*. Man kan fråga sig vad som lämpar sig bättre när man vill locka nya intressenter att lära sig mer om möjligheterna med utgångspunkt från den svenska gruvnäringen än att ordna frukostseminarier på Hard Rock Café här i Stockholm. Det gjordes i morse. Det gjordes för en månad sedan. Det görs om en månad. Vi når nya grupper när vi ska prata om de här frågorna. Men det behövs fler insatser för att inte näringen ska bli för introvert, för att det ska nå ut till finansiärer och fackliga organisationer.

Min följdfråga blir: Vilka insatser, utifrån de här framgångsrika branschsamtalen, kan statsrådet tänka sig att göra så att fler människor får tydligt för sig betydelsen och de möjligheter en basnäring som malm- och mineralutvinningen har?

Anf. 68 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Fru talman! Jag tror att vi kan göra många saker. Min ambition är att använda erfarenheterna i branschsamtalen till att höja ambitionsnivån. Precis som Lennart Gustavsson beskrev är Sverige ledande i Europa som gruvnation. När vi tittar på de prover som Bergsstaten och våra bergsingenjörer tar, med bergmästaren i ledningen, i hela vårt land visar de på fantastiska nya möjligheter att utvinna fler mineraler. Med modern teknik kan vi bli bättre på att utvinna de här mineralerna och samtidigt göra mindre och mindre intrång i den kultur och den miljö där arbetsplatserna ligger.

Vi ska vårda det. Det som är unikt med våra mineraler är att de inte flyttar någon annanstans. De finns här och nu. Med den bakgrund som bergsmannen nu har gett oss för det fortsatta arbetet kommer jag själv att delta i branschens årsmöte innan jul. Jag kommer också att delta i ett seminarium uppe i Västerbotten efter jul. Vi har all anledning att arbeta gemensamt i en bransch som har förutsättningar för att fortsätta att utvecklas i vårt land.

PPM-utredningen

Anf. 69 SONIA KARLSSON (s):

Fru talman! Jag har en fråga till statsrådet Österberg.

I dag presenterar den så kallade PPM-utredningen sitt betänkande. Enligt vad jag har inhämtat föreslås en hel del förändringar. Bland annat ska antalet fonder genom marknadsmässiga styrmedel minska radikalt från dagens över 700. Dessutom föreslår man bättre beslutsstöd för den enskilde spararen så att det blir lättare att göra ett bra val. Allt detta tycker jag personligen låter som steg i rätt riktning. Jag undrar därför vad statsrådet anser om förslagen.

Det finns ett annat intressant förslag som berör Sjunde AP-fonden. Där föreslås att det som enskild sparare ska bli möjligt att återvälja Sjunde AP-fonden. Det föreslås också att Sjunde AP-fonden ska få rösta för fonden Svenska aktier. Även det här ser jag som intressanta förslag. Jag undrar hur statsrådet ser på Sjunde AP-fondens framtid mot denna bakgrund?

Anf. 70 Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Fru talman! Orsaken till att vi har tillsatt den här utredningen är att det har funnits kritik. Det har varit väldigt få som har gjort aktiva val. Kritiken har legat i att det har varit väldigt många fonder. Det har varit svårt att välja ut och få transparens i hur man ska göra sitt val.

Därför välkomnar jag utredningens förslag. Det innehåller förslag om hur man ska kunna begränsa antalet fonder men ändå ha tillräckligt många fonder för att valet ska bli meningsfullt. Jag ska med intresse följa remissomgången på det här området och se vad man tycker. Så här långt tycker jag att det verkar vara väldigt bra.

När det gäller Sjunde AP-fonden har det varit ett väldigt bra komplement. De som inte har gjort något val har också gjort ett bra val eftersom den har utvecklats väldigt väl. Det har inte varit något dumt val. Därför vill jag öppna för möjligheten att aktivt välja den. Det har jag sagt tidigare och jag välkomnar också det förslaget. Man kanske har valt en annan fond och kan då också ha möjlighet att gå tillbaka till Sjunde AP-fonden.

Det är självklart att om man förfogar över resurser som är placerade ska man också ha rätt att utnyttja sin rösträtt. Den tycker jag också ska tillfalla Sjunde AP-fonden i enlighet med vad utredningen säger.

Anf. 71 SONIA KARLSSON (s):

Fru talman! Tack för svaret. Det är positivt att statsrådet vill reformera PPM-systemet till nytta för pensionsspararna.

Jag vill också ta tillfället i akt och fråga vad statsrådet anser om framtiden för PPM som myndighet. Hjäromdagen läste vi i tidningen att det finns en diskussion om att slå ihop PPM och Försäkringskassan som båda hanterar olika delar av pensionssystemet.

Vad är statsrådets uppfattning i denna fråga?

Anf. 72 Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Fru talman! Jag vet inte om det lugnar eller oroar. Det förekom en tidningsanka i veckan som sade att PPM skulle läggas ned. Det är att gå händelserna alldeles för långt i förväg. Det som ligger i botten och har oroat regeringen är att vi hela tiden måste jaga administrationskostnader i pensionssystemet av det skälet att de pengar som finns ska gå till pensioner och ingenting annat, inte mer än vad som är absolut nödvändigt.

Vi har ett system, som Sonja Karlsson säger, som det är två som hanterar. Vi vill titta närmare på om detta är den optimala lösningen, eller om man kan hantera det effektivare och mer kostnadseffektivt.

Jag vill inte föregripa den utredningen. Det kommer att analyseras noga, och regeringen kommer så småningom att ta ställning i frågan.

Frågestund

Anf. 73 PETER ALTHIN (kd):

Fru talman! Jag har en liten fråga till justitieministern – inte så liten, förresten. Det är en ganska stor och viktig fråga.

För två år sedan blev justitieutskottet intresserat av Brottsoffermyndighetens ställning till och prövning av brottsskadeersättningen. Vi intresserade oss för hur ofta Brottsoffermyndigheten avviker i sin prövning när det gäller skadestånd från gärningsmän i sakprövade skadestånd i domar. Det var en spännande väntan.

Svaret kom för inte så länge sedan. Där konstaterades att av 9 700 beslut, när det gäller brottsskadeersättningar, var drygt 2 000 sakprövade skadestånd. Av dessa var 20 % ändrade av Brottsoffermyndigheten – i de flesta fall i sänkande riktning. Det gäller inte bara tingsrätten utan också hovrättsdomar.

Min fråga är: Är detta något som bekymrar Thomas Bodström, tycker han att det är okej eller har han någon syn på detta och något förslag till förändring?

Anf. 74 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Jag tycker att det trots allt är ganska positivt att det i 80 % av fallen stämmer helt överens med brottsofferpraxisen och den praxis som finns i enskilda domstolar.

Det vore olyckligt om man inte tog vara på den särskilda kompetens som ändå finns inom Brottsoffermyndigheten och som utvecklar praxis, inte minst för domstolarna. Med tanke på att våra tingsrätter har en stor frihet tror jag att det vore olyckligt om man gav dem en sådan ställning att det skulle upphäva den praxis som finns hos Brottsoffermyndigheten.

Jag tycker alltså att det ska finnas en viss frihet. Men jag håller med Peter Althin om att om den skulle bli alltför stor kan det finnas anledning att vidta åtgärder. 80 %, där tingsrättsdomar är inräknade, tycker jag faktiskt inte är särskilt farligt.

Anf. 75 PETER ALTHIN (kd):

Fru talman! Det var ungefär det svar som jag hade förväntat mig.

Jag är av en annan uppfattning. Jag är ganska orolig för att så mycket som 20 % ändras. Det gäller också hovrättsdomar, inte bara tingsrättsdomar. En stor del av dessa 20 % är hovrättsdomar. Man får väl utgå ifrån att det finns någon kompetens även i hovrätten.

Jag ser detta som en ytterligare kränkning för brottsoffren. Först har de varit utsatta för en gärning från en gärningsman som i bästa fall blir dömd, sedan ska man bli kränkt när Brottsoffermyndigheten i så många fall sänker ersättningen.

Jag hade hoppats på ett mer kreativt svar från Thomas Bodström. Jag får väl hota med att återkomma och påminna Thomas Bodström om att det finns bättre sätt att hantera detta.

Anf. 76 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Peter Althin är välkommen att fortsätta att diskutera den här frågan. Det gör jag gärna. Vi följer den noga, som sagt.

Det som Peter Althin föreslår skulle innebära att den praxis som man har byggt upp hos Brottsoffermyndigheten, där Sveriges kanske mest ledande personer med denna kompetens finns, skulle ersättas av domare runtom i hela landet. De har naturligtvis också kompetens, men faktiskt inte samma vana och erfarenhet som de som beslutar om Brottsoffermyndighetens praxis.

Det skulle innebära att vi inte får samma vägledande praxis utan betydligt mer spretande. Det skulle inte vara till gagn för klienterna när Peter Althin i sin yrkesutövning ska förutse vad man kan förvänta sig av skadestånd innan man till exempel påbörjar ett mål.

På det här sättet får vi en bättre och effektivare praxis. Det är viktigt att Peter Althin och andra advokater informerar om att det blir en prövning hos Brottsoffermyndigheten och naturligtvis också upplyser om att man i 80 % av fallen får en viss ersättning och att det i 20 % av fallen kan bli en höjning eller sänkning.

Optioner på vaccinerättigheter

Anf. 77 EWA BJÖRLING (m):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till statsrådet Morgan Johansson avseende framtida vaccin.

Den senaste tiden har vi alla noterat hur fågelinfluensan sprids över världen bland fåglar, i verkligheten, i en hel del medier tyvärr också mellan människor – i fantasin.

Jag vill verkligen poängtera att fågelinfluensan i dag inte smittar mellan människor. Trots det är det viktigt att vara förberedd inför en eventuell framtida pandemi av olika slag.

I dag registreras på några stora läkemedelsbolag prototyper för utveckling av fågelinfluensavaccin om det skulle börja smitta bland människor. De är firmaspecifika och patentbelagda.

Vi har från svensk sida inte lagt några optioner på vaccinerättigheter vid eventuellt framtida behov. Vi moderater anser att vi borde göra det snarast för att säkerställa garantier för en viss proportion vaccin, om det skulle utvecklas.

Min fråga är: Hur är regeringens funderingar avseende att lägga optioner på framtida vaccinerättigheter?

Anf. 78 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Fru talman! Den frågan finns med i det beredningsunderlag som Socialstyrelsen just nu arbetar med åt regeringen för att se hur vi i en krissituation vid en pandemi ska kunna säkra vaccin åt hela svenska folket – det är ju det som är vår grundläggande ambition.

Jag vill också säga att man ibland när man läser tidningarna kan tro att pandemin redan är här. Det är viktigt att understryka att det virus som finns i huvudsak smittar mellan fåglar. Det smittar just fåglar. Risken finns där, inte på människosidan. I Sydostasien har kanske hundratals miljoner fåglar burit på det här viruset, ändå har vi totalt bara ett hundratal fall där det har smittat från fågel till människa och inget konstaterat fall där det har smittat från människa till människa.

Det är viktigt att poängtera att i dagsläget är detta en risk framför allt för tamfågelbesättningarna i Sverige. Där har också Jordbruksverket en beredskap och arbetar aktivt med att förebygga det.

Anf. 79 EWA BJÖRLING (m):

Fru talman! Tack för det svaret, Morgan Johansson. Jag är glad över att Morgan Johansson också kommer med lugnande information till den svenska befolkningen avseende fågelinfluensan.

Sverige satsar förhållandevis små resurser på ett adekvat långsiktigt smittskydd. 10 miljoner satsas på att utveckla akut smittskyddsberedskap. De satsas på Smittskyddsinstitutet, Socialstyrelsen och Krisberedskapsmyndigheten som har en stödjande roll utan operativ förmåga. Den sistnämnda är en myndighet som man för övrigt kan ifrågasätta. Dessa ska alltså tillsammans hantera beredskapen mot smitta.

Lyckligtvis, det ska sägas, har Sverige ännu aldrig behövt testa beredskapen mot smitta i någon större skala. Ändå behöver vi ju vara beredda om en sådan dag skulle komma.

Vi kräver bättre kontroll av sjukdomar och uppbyggnad av ett effektivt, långsiktigt grundläggande system. Detta är en nödvändighet för att beredskapen ska vara optimalt operativ i en akutsituation. Var finns det systemet, Morgan Johansson?

Anf. 80 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Fru talman! Jag vill än en gång säga detta: I dagsläget är det extremt låg risk att någon människa smittas. Detta är i dag i huvudsak en veterinärfråga som alltså handlar om risken för våra tamfågelbesättningar.

Vad vi dock sedan lång tid tillbaka har höjt beredskapen för är just detta om viruset skulle mutera och börja smitta mellan människor. Det är då vi får ett stort bekymmer. Jag kan dock inte hålla med Ewa Björling när hon säger att vi har satt av små resurser till detta. Det är tvärtom så att ingen regering tidigare har gjort lika mycket när det gäller pandemiberedskap som den här regeringen har gjort. Vi har en särskild pandemiplan. Vi har en särskild lagstiftning om extraordinära smittskyddsåtgärder som vi tog fram förra året och som den här riksdagen fattade beslut om. Vi köpte i våras in antivirala läkemedel, en miljon doser, till ett värde av 135 miljoner kronor. Vi har också i dagsläget en planering på gång när det gäller att säkerställa vaccinfrågan.

Ser jag ut över Europa kan jag konstatera – jag träffade hälsoministrarna i torsdags på ett särskilt ministerrådsmöte – att vi är ett av de länder som har den allra högsta beredskapen. Mycket återstår dock att göra, och det jobbar vi kontinuerligt med.

Arbetslösheten i Gästrikland

Anf. 81 HANS BACKMAN (fp):

Fru talman! Jag har en fråga till statsrådet Ulrica Messing.

I dag har pappersföretaget Stora Enso presenterat en besparingsplan som innebär att flera tusen personer får gå. Bland annat ska fabriken i Gästrike-Hammarby utanför Sandviken läggas ned och ett åttiotial anställda bli arbetslösa, och det drabbar förstås orten hårt.

Detta är det andra tunga besked om uppsägningar som vi i Gästrikland drabbas av på kort tid. Nyligen meddelade också stälverket Ovako att man ska säga upp 310 personer under de närmaste tre åren. Det finns nu en uppenbar risk att gästrikar väljer att flytta från regionen för att få nya jobb. Både Stora Enso och Ovako ligger ju i Gävleborg som redan har den näst högsta arbetslösheten i landet.

Jag vill därför fråga statsrådet om regeringen har några planer eller avser att vidta några åtgärder för att stötta Gästrikland i det här utsatta läget.

Anf. 82 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Fru talman! Regeringen arbetar nästan ständigt med de stora strukturförändringar som sker runtom i vårt land och har så gjort under lång tid.

Vi har byggt mycket av vår framgång på att vi har varit duktiga på att göra de här omställningarna. Vi har inte levt på grund av statsstöd som under kortare eller längre perioder har hållit verksamheten under armarna. Det har ibland varit en jobbig resa, både för den nationella politiken och naturligtvis för den lokala.

Nu har vi många framgångsrika svenska företag som är stora och som växer och utvecklas. Flera av dem gör dock också investeringar som innebär att de behöver färre anställda. Den här typen av strukturförändringar är ingenting nytt. Vi har haft dem under lång tid, och jag är övertygad om att vi kommer att få fortsätta att leva med dem.

Då ställs det stora krav på samarbete och samverkan lokalt, att stötta och utveckla de små företagen och nya verksamheter där regeringen tror att de mer personalintensiva jobben kommer. Men det ställs också stora krav på den nationella politiken, till exempel på den högskolesatsning som Susanne Eberstein ställde en fråga om tidigare eller på arbetsmarknadspolitikerna där vi nu räknar upp åtgärderna. Vi har en flora av åtgärder för att verkligen träffa och fånga in alla de kvinnor och män som vid något tillfälle i livet kommer in i en arbetslöshet.

Det är alltså summan av åtgärderna som ger förutsättningar för att fortsätta med de här omställningarna.

Anf. 83 HANS BACKMAN (fp):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Jag delar uppfattningen att det är i de små företagen som de nya jobben i stor utsträckning måste komma. De stora företagen kommer sannolikt att bli effektivare med mindre folk, och det får vi leva med.

Däremot tycker jag inte att det görs tillräckligt när det gäller åtgärder för att stimulera småföretagen att anställa. Därför vill jag fråga: Finns det några konkreta åtgärder som småföretagen har efterfrågat som Socialdemokraterna nu, exempelvis på sin kongress, kommer att fatta beslut om? Jag tänker speciellt på åtgärder som att göra det billigare att anställa genom att sänka arbetsgivaravgifterna eller att öka möjligheterna till provanställning genom att förlänga provanställningstiden till tolv månader så att de små företagen vågar anställa. Detta är åtgärder som småföretagarna själva säger är viktiga om de ska våga växa.

Anf. 84 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Fru talman! I den budgetproposition som riksdagen nu arbetar med föreslår regeringen en sänkt arbetsgivaravgift som just riktar sig mot de riktigt små företagen. Näringsminister Thomas Östros presenterade tidigare i år en genomgång över de regelförenklingar vi har gjort vilka också riktar sig mycket mot de små och medelstora företagen.

Vi har också nu under året bildat en ny myndighet som ska hjälpa till med riskkapital. I de trakter där Hans Backman och jag lever och verkar är nämligen detta en stor brist. Man behöver inte komma särskilt långt utanför våra tre stora städer förrän frånan av privata riskkapitalister blir uppenbar. Ofta är staten den enda garanten som hjälper småföretagare att våga ta det första steget. Det är en annan viktig åtgärd.

Just nu gör vi också en satsning som är riktad mot Gästrikland, Gävleborg och södra Norrlandskusten där arbetsmarknadspolitiken lyfts fram väldigt tydligt. Den är viktig nu, inte minst mot bakgrund av de stora varsel som drabbat både Stora Enso och Ovako. Där kommer regeringen att fortsätta att arbeta aktivt, utöver de infrastrukturinvesteringar som nu pågår.

Sexuell exploatering av barn

Anf. 85 MARGARETA ISRAELSSON (s):

Fru talman! Det har nu gått mer än ett år sedan jag överlämnade min utredning om sexuell exploatering av barn i Sverige. Där fanns flera förslag för att förebygga, upptäcka och åtgärda den sexuella exploateringens olika former.

En av de frågor som behandlas är så kallad *grooming*. Det är när en vuxen person bygger upp en relation med ett barn på Internet i akt och mening att inleda en kriminell sexuell relation med barnet. I dagens medier uppmärksammas att detta inte är kriminaliserat.

I slutet av augusti tillsattes en särskild utredare för att se över lagstiftningen mot barnpornografi. I direktiven till denna utredning sägs att det står utredaren fritt att ta upp även andra frågor. Jag vill därför fråga justitieministern om han delar min uppfattning att den särskilda utredaren också skulle kunna titta närmare på problematiken kring *grooming*.

Anf. 86 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Som bekant beslutades det om en ny sexualbrottslag i april, på förslag från regeringen och samarbetspartierna, som väsentligt stärker barns och ungdomars situation. I den togs denna fråga också upp.

Detta är naturligtvis ett problem. Den tekniska utvecklingen gör ju att man på ett annat sätt kan komma i kontakt med barn. Vi vill inte hamna i den situationen att barn och vuxna inte kan ha kontakt över nätet, men vi vill på olika sätt åtgärda och förhindra att barn utnyttjas på det sätt som ändå sker i Sverige liksom i andra länder.

Jag har sagt det tidigare och jag säger det nu också: Det är fritt för utredaren att utreda frågan om detta ska vara ett särskilt brott. Det är viktigt att komma ihåg att det i Sverige naturligtvis är förbjudet och brottsligt att agera i syfte att till exempel förgripa sig på barnet. Det kan också handla om sexuellt ofredande, men frågan är om detta ska vara ett särskilt brott. Det finns klara fördelar med det, nämligen att det blir mer tydliggjort.

Det står alltså utredaren fritt att göra detta. Det kan också finnas anledning att se över detta på annat sätt.

Prot. 2005/06:22
27 oktober

Anf. 87 MARGARETA ISRAELSSON (s):

Fru talman! Tack för svaret! Jag delar justitieministerns uppfattning att det naturligtvis är oerhört viktigt att barn, ungdomar och vuxna kan chatta med varandra på Internet. Det ska ha sitt starka stöd. Det är också bra att justitieministern understryker att det inte alls är säkert att det är en särskild lagstiftning som krävs. Jag tror som sagt att det kan vara en god idé om vi kunde få en närmare inblick i de här frågorna genom den särskilda utredarens uppdrag, och jag har också mina förhoppningar om att någonting sådant kan komma.

Frågestund

Anf. 88 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Det finns kanske anledning att göra förändringar i lagstiftningen så att detta blir ett särskilt brott. Vi ska dock komma ihåg att det också handlar om att polisen ska fortsätta att utveckla sitt arbete. Där har vi också ett ansvar.

Till skillnad mot vad många tror får polisen arbeta under andra identiteter. Jag vill ta chansen att säga det, för här finns många missuppfattningar. Om man misstänker att en vuxen person söker barn och ungdomar för ett helt annat ändamål än det man utger sig för att ha, det vill säga ett brottsligt förfarande, får en polis hitta på en annan identitet, låtsas vara ett barn själv och svara på de här kontakterna för att därigenom säkra bevis för att ett brott har begåtts.

Här finns det dock anledning att göra det ännu tydligare i fråga om bevisprovokation, det vill säga reglera den möjlighet som finns i dag. Det finns fler saker att göra än att bara titta på om det ska vara ett särskilt brott. Det handlar också om hur polisen kan utveckla sitt arbete.

Det är oerhört viktigt att föräldrarna inte tror att detta är en fråga bara för statsmakterna utan att de tar ett ordentligt ansvar. Det är inte alltid så enkelt. Det vet jag som är okunnig, närmast en teknisk idiot, på området, men det är en oerhört viktig uppgift för föräldrarna att veta vad deras barn och ungdomar gör när de surfar på nätet.

Myndighetsansvar vid pandemier

Anf. 89 ANITA BRODÉN (fp):

Fru talman! Jag har en fråga till socialtjänstminister Morgan Johansson.

Under sommaren 2003 drabbades Sverige av legionärssjukan. Det berodde på butikernas vattenbesprutningsanläggningar över frukt och grönt. Vid det tillfället rådde stor osäkerhet om ansvarsfördelningen mellan myndigheterna. Smittskyddsinstitutet, Socialstyrelsen, Livsmedelsverket men också kommunerna hade ett delat ansvar. Många kritiserade den bristande informationen både till butik och till allmänhet.

Om nya epidemier skulle drabba vårt land är det viktigt med ett tydligt myndighetsansvar. Kan ministern garantera att ansvarsfördelningen mellan berörda myndigheter nu är helt klarlagd så att inte det misstaget upprepas?

Anf. 90 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Fru talman! Ja, det är riktigt att det uppkom en sådan diskussion då. När vi gick igenom frågan inom ramen för den pandemiberedskapsplan som togs fram i februari försökte vi noga klargöra de delarna. Det är Socialstyrelsen som alltså kommer att vara den huvudsakliga och viktigaste myndigheten när det gäller de operativa delarna och pandemiberedskapen. Det är också därför som alla våra utredningsuppdrag har gällt vaccinförsörjning, antivirala läkemedel och kontakterna med landstingen så att vi i en krissituation kan få fram tillräckligt med sjukhussängar och så vidare. Socialstyrelsen är den huvudsakliga spelaren vid en krissituation.

Anf. 91 ANITA BRODÉN (fp):

Fru talman! Då hoppas jag att vi slipper att uppleva att en myndighet ännu en gång säger att man är lätt förvirrad över vem som har ansvaret. Det ska nu vara tydliga regler. Det är viktigt med tydlighet och enhetlighet. Jag tackar för det klargörande svaret.

Utbyggnaden av väg 363

Anf. 92 ULLA LÖFGREN (m):

Fru talman! Infrastrukturminister Ulrica Messing svarade nyligen på en fråga från mig om väg 363 till Vindeln. Statsrådet hänvisade då till att fem namngivna åtgärder på väg 363 ingår i länsplanen. Tyvärr har regeringen krympt väganslagen, och Vägverket har dessutom lagt fram en baktung plan för Västerbottens del, varför huvuddelen av de fem namngivna åtgärderna hamnar, som det visar sig nu, bortom planperioden.

Trollhättepaketet visar att regeringen kan sätta sig över planerna om det är nödvändigt för utvecklingen i en region. En snabb förbättring av väg 363 är nödvändig för utvecklingen i Vindeln. Kan regeringen tänka sig att dela ut fler tillväxtpaket till andra regioner och till exempel till Vindeln?

Anf. 93 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Fru talman! Vi kommer att göra stora investeringar i infrastrukturen på de tolv år som vi har avsatt pengar för, både på vägsidan och på järnvägssidan. Men vi ska också vid två tillfällen under de tolv åren revidera planerna. Ett skäl till det är att det ibland tar längre tid att få fram de beslut som krävs för att gå fram i infrastrukturen. Min och regeringens ambition är att varje krona som blir avsatt alltid ska användas direkt ut i projektet. Är det något projekt där planerna tar längre tid än vad man kunde ana är vi beredda att omfördela pengarna.

Trollhättepaketet är ett exempel på att vi också är beredda att omfördela pengar nationellt när tryck utifrån ställer Sverige inför sådana prövningar. Det fanns stora skäl för att vi skulle göra den omfördelningen för Trollhättan eftersom fordonsindustrin i Sverige står för en stor andel av vår gemensamma ekonomi.

Vi har fått göra nya omprioriteringar med anledning av stormen Gudrun. Därför är mitt svar på frågan till Ulla Löfgren att jag inte utesluter att regeringen också framöver får vara beredd att prioritera om med an-

ledning av att planbesluten tar tid, med anledning av katastrofer i Sverige eller i vår omvärld eller med anledning av stora strukturella beslut som påverkar svenskt näringsliv. Då är vi beredda att fortsätta att göra de omprioriteringarna.

Prot. 2005/06:22
27 oktober

Frågestund

Anf. 94 ULLA LÖFGREN (m):

Fru talman! Vindeln är en sådan ort där det finns ett stort tryck. Det är ett nationellt viktigt centrum för skogsmaskintillverkning i Sverige. Det är en av våra basnäringar, precis som gruvnäringen som vi pratade om tidigare.

Jag hörde att infrastrukturministern skulle komma till Västerbotten och titta på gruvnäringen. Jag tror att de skulle uppskatta mycket att ministern också kommer till Vindeln och tittar på skogsmaskinnäringen. Jag hälsar välkommen.

Anf. 95 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Fru talman! Jag får tacka Ulla Löfgren för den inbjudan. Ett av de uppdrag som Vägverket har i arbetet med planerna som regeringen har tagit fram är att prioritera att bygga bort de 100 farligaste vägarna. Det gör vi medvetet genom att dra om sträckor, sätta upp vajerräcken, bredda diken och så vidare. Vi ser att det ger resultat.

Jag har tidigare varit i Västerbotten och bland annat träffat några av de anhängföreningar som har bildats i kölvattnet av mycket tragiska trafikolyckor. Ett av de viktigaste och mest prioriterade områdena i det infrastrukturarbete vi gör är att använda pengarna så att de också leder till en säkrare infrastruktur. Utifrån det vet jag att Västerbotten ligger långt framme i sitt arbete med planerna.

Folkrättsbrottslingar i Sverige

Anf. 96 ULRIK LINDGREN (kd):

Fru talman! Under våren och nu igen har medierna larmat om att Sverige gör stötande lite för att jaga krigsförbrytare i Sverige. De har funnit en fristad i Sverige. Sverige har en eller två poliser som ibland ägnar sig åt den typen av brottslingar. Det är genant lite jämfört med Danmark och Norge som har många gånger fler medarbetare som ägnar sig åt detta.

Budskapet från enskilda flyktingar och från Migrationsverket har varit att man har upplevt det som meningslöst att anmäla eftersom det ändå inte händer någonting. Det är verkligen inte bra för tilliten till rättsväsendet. Under våren menade vår justitieminister Thomas Bodström att Sverige ändå har bra koll på läget.

Finns det anledning att göra mer? Har du omprövat din inställning till problemet? Ska vi göra mer för att jaga folkrättsbrottslingar som befinner sig i Sverige?

Anf. 97 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Angående mitt svar om att vi har bra kontroll över situationen i Sverige menade jag – för att förtydliga – att vi har en bra kontroll över de människor som kommer till Sverige jämfört med många andra länder. Skillnaden mot Sverige är att det kan röra sig om tiotusentals,

ibland hundratusentals, människor i andra europeiska länder som man inte har en aning om att de ens finns. Den situationen har vi inte i Sverige. Här rör det sig om ett betydligt mindre antal. På så sätt har vi bra kontroll.

Jag kan hålla med om att det kan göras mer. Det lades fram en larmrapport om de saker som sades i våras. Både polisen och Migrationsverket tar detta på ett större allvar än vad man har gjort tidigare. Det handlar inte om bara en eller två personer utan det är en eller två som har ansvar för att alla poliser som kan komma i fråga ska arbeta med detta ute i de olika länen. Visst kan det göras mer. Visst är det viktigt att de personer som har begått dessa brott också ställs till ansvar.

Anf. 98 ULRIK LINDGREN (kd):

Fru talman! Tack för beskedet att vi tydligen ska göra mer i Sverige än vad beskedet var i våras.

Precis som justitieministern påpekade skickas misstänkta krigsförbrytare till respektive polismyndighet för utredning. Den myndigheten har inte den spetskompetens som behövs för att utreda den typen av brott. Sverige sitter ganska handlingsförlamat. Det är ett antal personer som inte blir rättsförda, inte blir ägnade den uppmärksamhet de förtjänar.

Det behövs alltså en central kraft av tillräcklig dimension för att driva detta. Det har våra nordiska grannländer insett. Frågan är när Sverige ska inse det.

Riksåklagaren menade i söndags i Sveriges Televisions program Agenda att vi behöver bli fler, som han sade, apropå antalet poliser som arbetar med den här typen av brott. Jag undrar förstås om justitieministern delar riksåklagarens bedömning.

Anf. 99 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Som jag sade har det hänt saker, och det behöver göras fler saker. Men vi har den ordningen i Sverige att vi har 21 olika län och länspolismyndigheter som har ansvar i fråga om de brott som begås i de olika länen. Det är också något som har en fast förankring här i riksdagen. Men för att man inte ska kunna arbeta fritt på olika sätt har vi faktiskt en rikspolisstyrelse. Vi har också en rikskriminalpolis som ska ta ansvar för de arbeten och ansvarsområden som kräver att man gör en mer nationell insats. Vi har en bra ordning i Sverige. Vi ska inte på något sätt klanka på svensk polis. Men det är klart att vi på det här området, liksom på andra, kan bli bättre.

Det är trots allt inte mer än ett par veckor sedan som svensk polis agerade mot en person som man i alla fall då ansåg var misstänkt för krigsförbrytelse, som sedan också anhölls men som släpptes vid häktesförhandlingen. Så nog har svensk polis blivit bättre. Men jag tror att det är bättre att svensk polis får fortsätta att utveckla det här än att jag skulle ägna mig åt ministerstyre. Jag tror att det är bättre att vi följer utvecklingen och i dialog med polisen ser till att man förbättrar sig ytterligare på detta viktiga område.

Anf. 100 ANDRE VICE TALMANNEN:

Därmed var dagens frågestund avslutad. Jag tackar regeringens representanter och kammarens ledamöter.

Anmälades och bordlades

Proposition

2005/06:40 Reformerade beskattningsregler för ägare i fåmansföretag

Motion

med anledning av prop. 2005/06:24 Förändrad länsindelning m.m.

2005/06:K1 av Torsten Lindström (kd)

14 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 27 oktober

2005/06:70 av *Tasso Stafilidis* (v) till statsrådet Barbro Holmberg

Splittring av asylsökande familjer

2005/06:71 av *Tasso Stafilidis* (v) till utrikesminister Laila Freivalds

Situationen för homosexuella, bisexuella och transpersoner i de nya medlemsländerna i EU

2005/06:72 av *Tasso Stafilidis* (v) till statsrådet Barbro Holmberg

Skydd mot hatbrott på Migrationsverkets förläggningar

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 8 november.

15 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 27 oktober

2005/06:243 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till statsrådet Ylva Johansson

Smärtvården

2005/06:244 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till socialminister Berit Andnor

Tillgängligheten hos myndigheter och kommuner

2005/06:245 av *Lennart Beijer* (v) till näringsminister Thomas Östros

Återinvestering av vinster i företag

2005/06:246 av *Hans Backman* (fp) till statsrådet Ulrica Messing

Antispamcenter i Hofors

2005/06:247 av *Nina Lundström* (fp) till samhällsbyggnadsminister

Mona Sahlin

Utlovad proposition om hyressättning

2005/06:248 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till statsrådet Ibrahim Baylan

Modersmålsundervisning för landets nationella minoriteter

2005/06:249 av *Birgitta Sellén* (c) till statsrådet Ibrahim Baylan

Arbetsplatsförlagt lärande inom medieprogrammet

2005/06:250 av *Helena Bargholtz* (fp) till statsrådet Lena Hallengren
Friare församlingstillhörighet
2005/06:251 av *Tuve Skånberg* (kd) till utrikesminister Laila Freivalds
Minoriteters fri- och rättigheter i Indonesien
2005/06:252 av *Birgitta Sellén* (c) till jordbruksminister Ann-Christin
Nykvist
Hästpassen

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 8 november.

16 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 27 oktober

2005/06:151 av *Jarl Lander* (s) till statsrådet Ulrica Messing
Järnvägsinspektionens granskning av säkerheten på Connex
2005/06:164 av *Carl-Erik Skårman* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Transportproblemen i Stockholm
2005/06:174 av *Gunnar Axén* (m) till statsrådet Sven-Erik Österberg
Myndigheter med ansvar för EU-stöd
2005/06:182 av *Lars Gustafsson* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
Registrering av fordon
2005/06:192 av *Catharina Bråkenhielm* (s) till statsrådet Ulrica Messing
Båtregister för fritidsbåtar

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 8 november.

17 § Kammaren åtskildes kl. 15.02.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdets början till ajourneringen kl. 13.50 och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ULF CHRISTOFFERSSON

/Monica Gustafson

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Avsägelser.....	1
3 § Anmälan om kompletteringsval till vissa utskott.....	1
4 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation	2
5 § Svar på interpellation 2005/06:41 om diskussion om EU:s framtid	2
Anf. 1 Vice statsminister BOSSE RINGHOLM (s)	2
Anf. 2 ULF HOLM (mp).....	3
Anf. 3 KARIN THORBORG (v).....	4
Anf. 4 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	5
Anf. 5 Vice statsminister BOSSE RINGHOLM (s)	6
Anf. 6 ULF HOLM (mp).....	7
Anf. 7 KARIN THORBORG (v).....	8
Anf. 8 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	8
Anf. 9 Vice statsminister BOSSE RINGHOLM (s)	9
Anf. 10 ULF HOLM (mp).....	10
Anf. 11 Vice statsminister BOSSE RINGHOLM (s)	10
6 § Svar på interpellation 2005/06:44 om utförsäljning av statliga företag.....	11
Anf. 12 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	11
Anf. 13 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	11
Anf. 14 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	12
Anf. 15 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	14
Anf. 16 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	14
Anf. 17 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	15
Anf. 18 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	16
7 § Svar på interpellation 2005/06:1 om säkra familjeförhållanden.....	17
Anf. 19 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	17
Anf. 20 TOBIAS BILLSTRÖM (m)	17
Anf. 21 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	18
Anf. 22 TOBIAS BILLSTRÖM (m)	19
Anf. 23 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	19
Anf. 24 TOBIAS BILLSTRÖM (m)	20
Anf. 25 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	20
8 § Svar på interpellation 2005/06:2 om uppehållstillstånd för vittnen av människohandel	21
Anf. 26 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	21
Anf. 27 TOBIAS BILLSTRÖM (m)	22
Anf. 28 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	23
Anf. 29 TOBIAS BILLSTRÖM (m)	24
Anf. 30 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	24
Anf. 31 TOBIAS BILLSTRÖM (m)	25
Anf. 32 Statsrådet BARBRO HOLMBERG (s)	25

9 § Svar på interpellation 2005/06:42 om	
Försvarsberedningens fortsatta arbete	26
Anf. 33 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	26
Anf. 34 OLA SUNDELL (m)	27
Anf. 35 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	27
Anf. 36 OLA SUNDELL (m)	28
Anf. 37 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	29
Anf. 38 OLA SUNDELL (m)	30
Anf. 39 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	30
10 § Anmälan om inkommen faktagromemoria om förslag	
från Europeiska kommissionen	31
11 § Hänvisning av ärenden till utskott	31
Ajournering	31
Återupptagna förhandlingar	31
12 § Frågestund	31
Anf. 40 ANDRE VICE TALMANNEN	31
<i>Psykisk ohälsa bland unga</i>	<i>31</i>
Anf. 41 STINA LARSSON (c)	31
Anf. 42 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	32
Anf. 43 STINA LARSSON (c)	32
Anf. 44 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	32
<i>Polisresurser</i>	<i>33</i>
Anf. 45 JOHAN PEHRSON (fp)	33
Anf. 46 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	33
Anf. 47 JOHAN PEHRSON (fp)	33
Anf. 48 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	34
<i>Anslagen till högskolorna</i>	<i>34</i>
Anf. 49 SUSANNE EBERSTEIN (s)	34
Anf. 50 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	34
Anf. 51 SUSANNE EBERSTEIN (s)	35
Anf. 52 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	35
<i>Lagring av elektronisk kommunikation</i>	<i>35</i>
Anf. 53 CECILIA MAGNUSSON (m)	35
Anf. 54 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	35
Anf. 55 CECILIA MAGNUSSON (m)	36
Anf. 56 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	36
<i>Drogen GHB</i>	<i>37</i>
Anf. 57 MIKAEL OSCARSSON (kd)	37
Anf. 58 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	37
Anf. 59 MIKAEL OSCARSSON (kd)	37
Anf. 60 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	37
<i>Politik för global utveckling</i>	<i>38</i>
Anf. 61 LOTTA HEDSTRÖM (mp)	38
Anf. 62 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s)	38
Anf. 63 LOTTA HEDSTRÖM (mp)	39
Anf. 64 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s)	39
<i>Gruvnäringen</i>	<i>39</i>
Anf. 65 LENNART GUSTAVSSON (v)	39

Anf. 66 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	39	Prot. 2005/06:22
Anf. 67 LENNART GUSTAVSSON (v)	40	27 oktober
Anf. 68 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	40	
<i>PPM-utredningen</i>	40	
Anf. 69 SONIA KARLSSON (s)	40	
Anf. 70 Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s).....	41	
Anf. 71 SONIA KARLSSON (s)	41	
Anf. 72 Statsrådet SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s).....	41	
<i>Brottsskadeersättningar</i>	42	
Anf. 73 PETER ALTHIN (kd)	42	
Anf. 74 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	42	
Anf. 75 PETER ALTHIN (kd)	42	
Anf. 76 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	42	
<i>Optioner på vaccinnrättigheter</i>	43	
Anf. 77 EWA BJÖRLING (m).....	43	
Anf. 78 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	43	
Anf. 79 EWA BJÖRLING (m).....	44	
Anf. 80 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	44	
<i>Arbetslösheten i Gästrikland</i>	44	
Anf. 81 HANS BACKMAN (fp).....	44	
Anf. 82 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	45	
Anf. 83 HANS BACKMAN (fp).....	45	
Anf. 84 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	46	
<i>Sexuell exploatering av barn</i>	46	
Anf. 85 MARGARETA ISRAELSSON (s)	46	
Anf. 86 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	46	
Anf. 87 MARGARETA ISRAELSSON (s)	47	
Anf. 88 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	47	
<i>Myndighetsansvar vid pandemier</i>	47	
Anf. 89 ANITA BRODÉN (fp)	47	
Anf. 90 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	48	
Anf. 91 ANITA BRODÉN (fp)	48	
<i>Utbyggnaden av väg 363</i>	48	
Anf. 92 ULLA LÖFGREN (m)	48	
Anf. 93 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	48	
Anf. 94 ULLA LÖFGREN (m)	49	
Anf. 95 Statsrådet ULRICA MESSING (s).....	49	
<i>Folkrättsbrottslingar i Sverige</i>	49	
Anf. 96 ULRIK LINDGREN (kd).....	49	
Anf. 97 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	49	
Anf. 98 ULRIK LINDGREN (kd).....	50	
Anf. 99 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	50	
Anf. 100 ANDRE VICE TALMANNEN.....	50	
13 § Bordläggning	51	
14 § Anmälan om interpellationer	51	
15 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	51	
16 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	52	
17 § Kammarén åtskildes kl. 15.02	52	

Prot. 2005/06:22
27 oktober

Elanders Gotab, Stockholm 2005